

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista
(HE-luonnos 1.3.2017)**

Yhteenvedo ministeriöiden lausunnoista

1. Vastaajatahon virallinen nimi

@ym.fi:

Ympäristöministeriö

@lvm.fi:

Liikenne- ja viestintäministeriö

@defmin.fi:

Puolustusministeriö, hallintopoliittisen osaston lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö

@mmm.fi:

Maa- ja metsätalousministeriö

@stm.fi:

Sosiaali- ja terveysministeriö

@minedu.fi:

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Seuraavat lausunnot tulleet kirjallisena, eivätkä ole mukana yhteenvedossa:

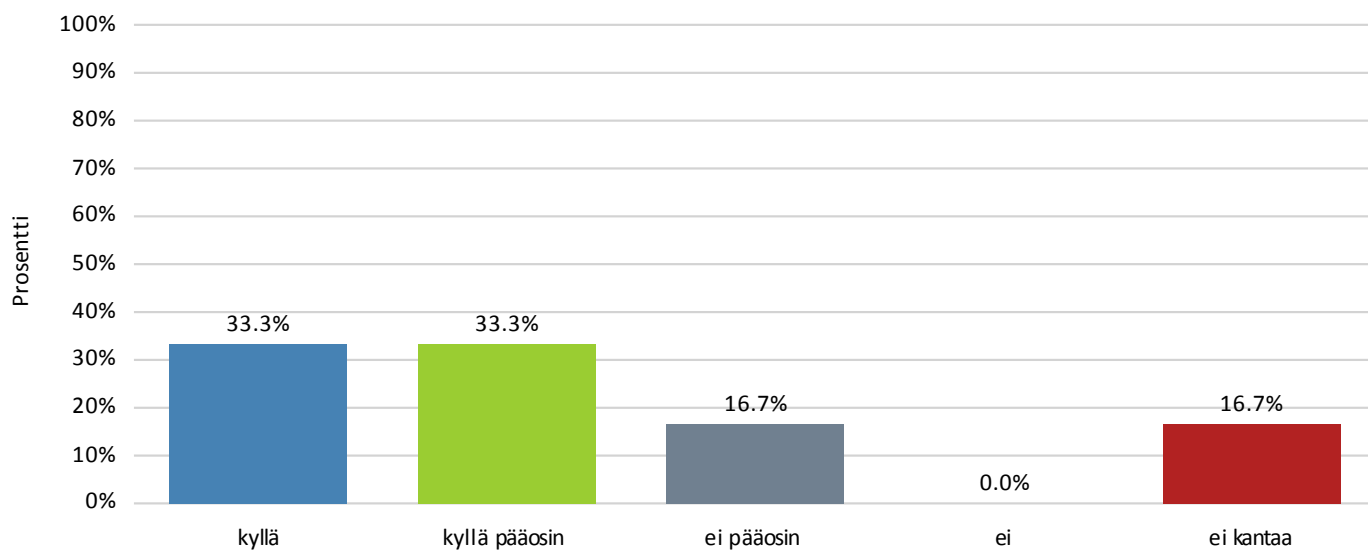
Valtiovarainministeriö

Sisäministeriö

Oikeusministeriö

5. Ovatko esityksen tavoitteet oikein asetettuja?

Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset (HE, luku 3)

Nimi	Prosentti
kyllä	33,3%
kyllä pääosin	33,3%
ei pääosin	16,7%
ei	0,0%
ei kantaa	16,7%
N	6

6. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Kestävän kasvun ja hyvinvoinnin edistäminen on keskeistä ja kannatettavaa, samoin eri toimijoiden yhteistyön vahvistaminen. Lakiehdotuksessa kootaan olemassa olevaa TEM:n hallinnonalan säädöstöä yhteen kokonaisuuteen ja samalla avataan kasvupalveluiksi nimetyt yritystuet ja työllisyyspalvelut markkinoille. Uusien työpaikkojen ja yritysten syntyminen on erittäin hyvä tavoite. Riskinä on, miten markkinamekanismi saadaan toimimaan sujuvasti ja selkeästi. Varsinkin siirtymävaiheessa riskinä on palveluiden saatavuus ja hyvä laatu eri puolilla maata.

Aluekehittämiseen osallistuvat useat tahot valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Sen sijaan ”kasvupalvelut” -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteydessä vain TEM:n hallinnonalan nykyisiä yritys- ja työvoimapalveluita. Siksi olisi selkeämpää pitää kokonaisuudet kahdessa erillisessä laissa: aluekehittäminen omanaan ja kasvupalvelut omanaan.

Sinänsä kasvun aikaansaaminen on myös monen muun toiminnan tavoitteena kuin pelkästään TEM:n työvoima- ja yrityspalveluiden.

ALKE- ja kasvupalveluiden tavoitteena on mahdollistava sääntely, mikä on kannatettavaa. Jatkossa selviää, miten tasavertaisen palveluiden saatavuuden turvaaminen eri puolilla Suomea onnistuu.

@stm.fi:

Esityksen tavoitteena on valtion ja maakuntien toimenpiteiden avulla edistää kestävää talouskasvua, alueiden kehittämistä ja työllisyyttä, työllistymistä sekä yritysten toimintaedellytyksiä. Tavoitteena on muodostaa yhtenäinen näkemys aluekehittämisestä sekä luoda järjestelmä, joka pystyy nykyistä selkeämmin ja yksinkertaisemmin vastaamaan ihmisten ja yritysten palvelutarpeisiin.

Tavoitteena on edelleen sääntelyn keventäminen ja toimivallan siirtäminen lähemmäs asiakasta. Esityksen tavoitteena on luoda joustavat, maakunnan harkintavaltaan perustuvat palvelut vaarantamatta kuitenkaan perustuslain edellyttämää yhdenvertaisuutta. Tavoitteena on kuitenkin se, että maakunta ja sen aluekehittäminen tarjoaisivat vain kasvupalvelujen yhteensovittamisen strategiat. Kasvupalvelujen tuottaminen tapahtuisi markkinaehtoisesti (keino keskeisenä ehdotuksena).

Tavoitteet sääntelyn keventämisestä ja toimivallan siirtämisestä lähemmäksi asiakasta ovat kannatettavia, samoin kun joustavien ja maakunnan harkintavaltaan perustuvien ja innovatiivisten palvelujen luominen. Tavoitteissa ei kuitenkaan tarpeeksi nouse esiin se, kuinka uudistuksella turvataan heikossa työmarkkina-asemassa olevien, kuten osatyökykyisten henkilöiden palvelutarpeisiin vastaaminen ja palvelujen järjestäminen maakunnassa. Tavoitteita asetettaessa työnhakija-asiakkaan tarpeet ja tilanne ei nouse esiin muilta osin kuin ylätasolla (asiakastarpeita vastaavien palvelukokonaisuuksien saatavuuden turvaaminen). Toisin kuin yritysten kohdalla, joilla julkisen vallan tehtäväksi mainitaan kasvumahdollisuuksien vahvistaminen luomalla puitteet ja hyvä toimintaympäristö, henkilöasiakkaan kohdalla vastaavia tehtäviä ei julkisen vallan osalta tavoitteista löydy.

@minedu.fi:

Esityksen tavoitteet on kirjoitettu melko väljästi, joka jättää asioita avoimeksi. Yksityiskohtaiset perustelut sekä itse pykälät jättävät tulkinnanvaraa tai ovat epäselviä, ja lukija ei saa varmuutta siitä, mitä asialla tarkoitetaan. Lakiluonnoksessa on paljon termejä, joiden sisältöä on vaikeita hahmottaa, kuten esimerkiksi ”palvelukokonaisuus” ja ”yhteensovittaminen”. Pykälissä on paljon verbejä joiden tavoitteet eivät avaudu, kuten edistetään, pyritään jne. Lain tulkinnassa saattaa syntyä epäselvyyksiä, mikäli termejä ei määritellä tyhjentävästi.

Lakiesityksen perusteluissa tavoitteeksi asetetaan monimuotoisiin markkinoihin perustuva malli, joka luo mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle. Tämä tavoite on hyvä, mutta se unohtaa nykyiset toimijat.

Osaamisen kehittämisen osalta merkittävimpiä toimijoita ovat koulutuksen järjestäjät ja korkeakoulut, joka palvelevat työikäistä väestöä laajemmin kuin työvoimakoulutus. Vuoden 2010 jälkeen useassa maakunnassa työttömien omaehtoinen koulutus on volyymiltaan ohittanut työvoimakoulutuksen hankinnat. Osaamisen kehittämiseen liittyvät palvelut ovat laajempi ja moninaisempi kokonaisuus kuin rekrytointipalvelut ja uraohjaus. Merkittävin julkinen panostus osaamiseen alueiden elinvoiman ja kilpailukyvyn turvaamiseksi tapahtuu julkisen koulutusjärjestelmän kautta.

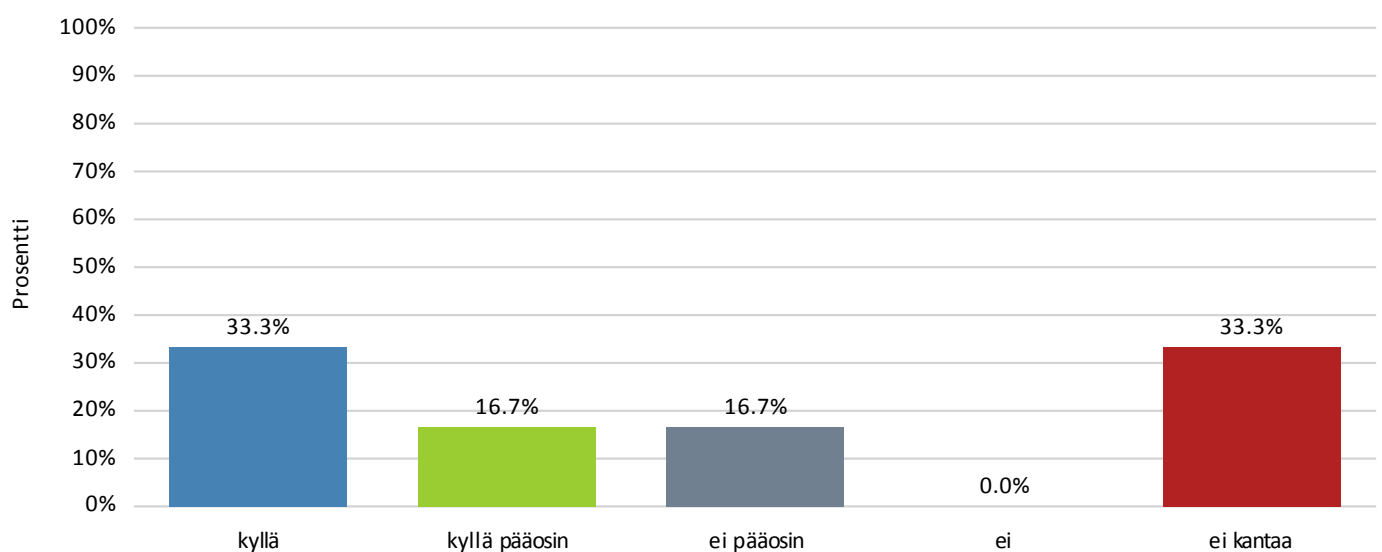
Lakiesityksestä ei näy, että kasvupalveluilla on osaamisen osalta julkista koulutustarjontaa täydentävä rooli. Täten vastuu osaamispalveluiden alueellisesta turvaamisesta on ensisijaisesti opetus- ja kulttuuriministeriöllä ja kunnilla, ei maakunnalla. Periaate, jonka mukaan mahdollisimman paljon palveluita annetaan yksityisten tahojen tuotettavaksi, asettaa koulutuksen järjestäjät ja monet muut osaamis- ja työllisyyspalvelujen tuottajat eriarvoiseen asemaan omistaja- ja organisaatiomuotonsa puolesta.

Maakunnat ovat väestö- ja elinkeinorakenteeltaan hyvin erilaisia, joten edellytykset monipuolisen kasvupalveluyrittäjyyteen vaihtelevat suuresti. Kaikissa maakunnissa sen sijaan on ammatillisen koulutuksen järjestäjiä ja korkeakouluja, jotka tarjoavat monipuolisia osaamisen kehittämisen palveluja ja osaavat integroida niitä muuhun yrityksiä ja yksilöitä tukevaan toimintaan.

Päävastuu maahanmuuttajien sopeutumisesta suomalaiseen yhteiskuntaan on julkisella koulutusjärjestelmällä aikuisten perusopetuksen, ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen osalta. Maahanmuuttajien osalta ongelmaksi on todettu, että kotouttaminen, kielen oppiminen ja lopulta ammattitaidon hankkiminen eivät muodosta kokonaisuutta. Sen sijaan maahanmuuttajien koulutuspolut ovat pirstaleisia. Maahanmuuttajille tarjottaviin palveluihin tarvitaan integraatiota, ja kasvupalveluiden on tältä osin integroiduttava julkiseen koulutustarjontaan. Nyt lakiesitys mahdollistaa, että eri maakunnissa kasvupalvelut toteutuvat toisistaan poikkeavilla tavoilla.

Esityksessä käydään läpi taloudellisia vaikutuksia, vaikutuksia viranomaisten toimintaan sekä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Kasvupalveluiden järjestämisessä tulee ottaa huomioon se, että aineettoman tuotannon, luovan talouden ja muiden IP-intensiivisten alojen toimijat voivat saada kasvupalveluita eri puolilla Suomea tasa-arvoisesti ja tasalaatuisesti.

7. Tukevatko keskeiset ehdotukset esityksen tavoitteita?

Nimi	Prosentti
kyllä	33,3%
kyllä pääosin	16,7%
ei pääosin	16,7%
ei	0,0%
ei kantaa	33,3%
N	6

8. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Kasvupalvelut eli yritys- ja työvoimapalvelut tuotetaan jatkossa kilpailullisella monituottajamallilla, jossa järjestäjän ja tuottajan tehtävät on erotettu. Tavoitteena on vastata asiakkaiden tarpeisiin ja pitkällä tähtäimellä saavuttaa merkittäviä säästöjä palveluiden tuottamisessa.

MMM katsoo, että uudistus on rohkea ja uusi avaus markkinoille. Markkinoiden toimivuutta ja kilpailtujen markkinoiden toimivuutta on vaikea arvioida tässä vaiheessa. Mikäli markkinamekanismi ei toimikaan, ja palveluiden toteuttamisvastuu palautuu markkinapuutteen toteamisen jälkeen esimerkiksi 10 vuoden päästä maakunnalle, onko resursseja rakentaa maakuntiin jälleen asian hoitoon viranomaistoiminnot?

@stm.fi:

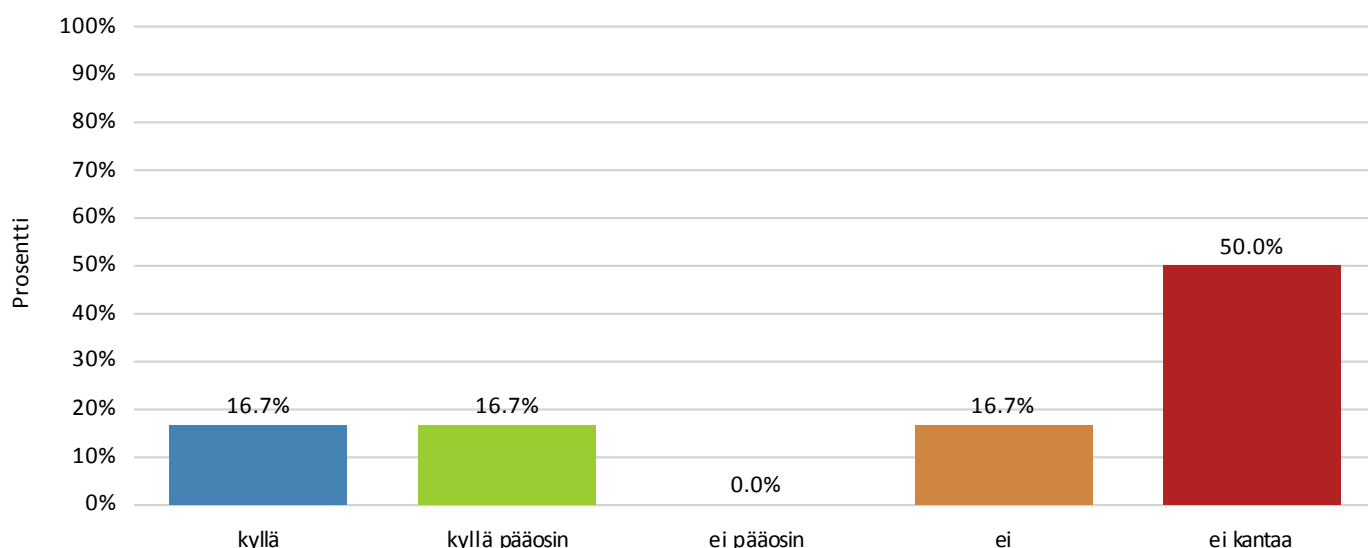
Ehdotukset tukevat tavoitteina olevia kestäväää talouskasvua, alueiden kehittämistä ja yritysten toimintaedellytyksiä ja tätä kautta myös työllisyyttä, sekä uusia asiakaslähtöisempiä palveluinnovaatioita. Ehdotukset eivät kuitenkaan riittävästi perustele sitä, kuinka uudistuksella turvattaisiin heikossa työmarkkina-asemassa olevien kuten osatyökykyisten henkilöiden työllisyyspalvelut maakunnissa. Tältä osin esitystä voisi tarkentaa.

Tavoitteissa nostetaan esiin keskeisenä kysymyksenä myös yhdenvertainen kohtelu. Keskeiset ehdotukset, jotka mahdollistavat maakunnille toisistaan poikkeavat tavat toimia, saattavat toimia vastoin tavoitteita, sillä tuotettavia palveluja ei määritellä lailla (sisällön ja palveluilla haluttavien tavoitteiden määrittely on maakunnan vastuulla ja ne osittain syntyvät markkinoiden avautumisesta ja palveluntarjonnan kehittymisen kautta). Tähän liittyviä huomioita on kohdassa 27.

@minedu.fi:

Ehdotusten todellinen merkitys ei avaudu.

9. Voitaisiinko esityksen tavoitteet saavuttaa muilla keinoin?

Nimi	Prosentti
kyllä	16,7%
kyllä pääosin	16,7%
ei pääosin	0,0%
ei	16,7%
ei kantaa	50,0%
N	6

10. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Vaihtoehtona olisi ollut ensin kokeilla kilpailullista monituottajamallia esimerkiksi muutamassa maakunnassa tai siirtyä markkinoille vaiheittain. Lakiesityksessä kuvattu kansainvälinen vertailu ei tue äkillistä markkinoille siirtymistä.

@stm.fi:

Keskeisiä tavoitteita, eli kestäväen talouskasvun, alueiden kehittämisen, työllisyyden, työllistymisen ja yritysten toimintaedellytysten edistäminen, olisi mahdollista tavoitella myös säätelemällä maakunnan valinnanvapautta eli säätämällä maakunnan toiminnasta sitovammin kuin nyt on ehdotettu. Tältä osin sääteily voisi vastata hallituksen esitystä sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämiseksi. Kts. kohta 27.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot HE:n lukuun 3

@lvm.fi:

Esityksen sivulla 66 mainitaan, että valvonnasta vastaisi Aluehallintovirasto. Pykäläehdotuksessa valvontaviranomaiseksi ehdotetaan oikein valtion lupa- ja valvontavirastoa.

@mmm.fi:

Lakiehdotusta on luettu eri tavoilla koskien kuntien yhtiöitä. MMM katsoo, että olisikin syytä selvittää, voivatko kuntien kehittämissyhtiöt toimia kasvupalveluiden tuottajina ja jos voivat, millä edellytyksillä ja kriteereillä.

MMM pitää tärkeänä, että TEM:n koordinoima aluekehittämisen tilannekuvaa koskeva keskustelu ja aluekehittämispäätöksen valmistelu käydään kumppanuuden hengessä. Menettelyssä ei voi olla hierarkkista rakennetta. Kyseessä ei ole neuvottelu, vaan nimenomaan keskustelu eri osapuolten kesken.

Neuvotteluita maakuntien ja valtion välillä ovat VM:n johdolla käytävä maakuntalain 13 §:n mukaiset JTS-neuvottelut. Tätä edeltää hallinnonalojen valmistelu omissa vastuissaan ja yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteidensa edistämisessä.

@minedu.fi:

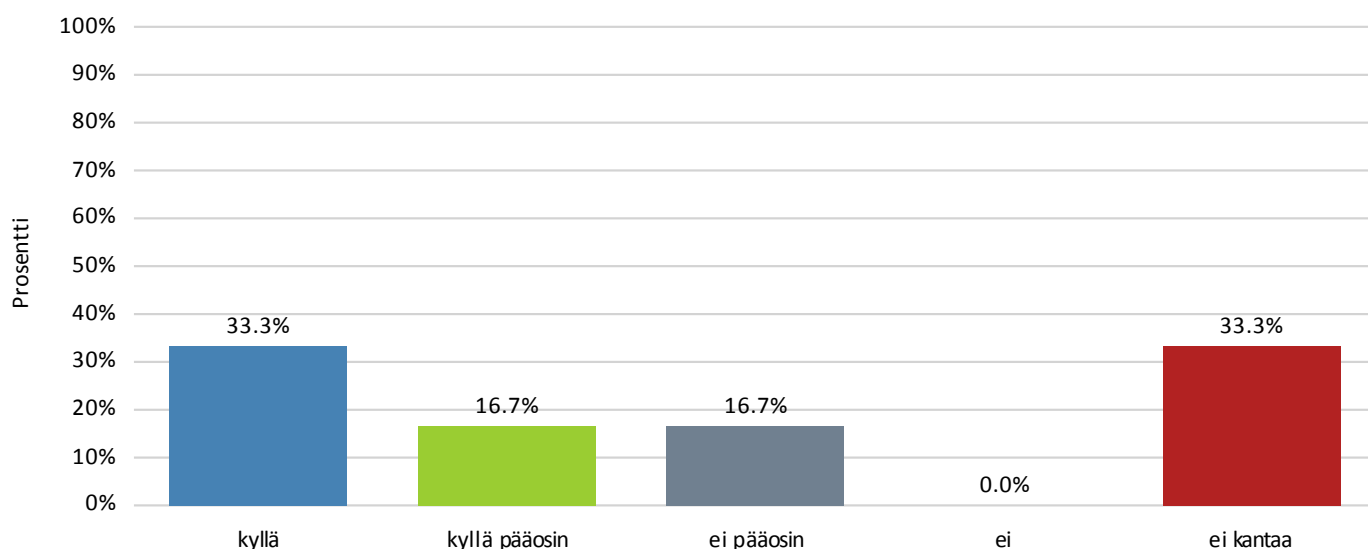
Nykytilan kuvaus:

Nykytilan kuvauksessa kuvataan erillisen otsikon alla maakunnan kehittämisraha. Koska tämä rahoitus on lakkautettu jo vuonna 2014, tulee sen kuvaus poistaa sivuilta 12–13.

Nykytilan kuvaukseen tulee lisätä sisältökuvaus t&k&i-toimista sekä osaamisen kehittämisestä, koska rakennerahasto-ohjelmassa kokonaiset toimintalinjat näistä sisällöistä.

12. Ovatko esityksen vaikutukset tunnistettu riittävällä tasolla?

Esityksen vaikutukset (HE, luku 4)

Nimi	Prosentti
kyllä	33,3%
kyllä pääosin	16,7%
ei pääosin	16,7%
ei	0,0%
ei kantaa	33,3%
N	6

13. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Esitysluonnoksessa todetaan oikein, että kasvupalveluiden käynnistyessä tilanne eri maakunnissa on erilainen, eivätkä palvelutuottajien markkinat pitkälläkään aikavälillä ole samanlaiset eivätkä kehity samalla tavoin koko Suomessa. MMM kiinnittääkin huomiota palveluiden tasapuolisen saatavuuden ja kansalaisten yhdenmukaisen kohtelun turvaamiseen koko maassa.

@stm.fi:

Keskeiset vaikutukset on tunnistettu, mukaan lukien mahdolliset riskit. Kuten sivulla 74 uutta yritystoimintaa koskevassa vaikutusarvioinnissa todetaan, riskitekijäksi julkisille hankinnoille voi muodostua markkinahinnan asettaminen. Sivuilla 85-86 eri väestöryhmiä koskevissa vaikutuksissa todetaan vaikutukset ja riskit erityisesti heikoimmassa asemassa olevien työnhakija-asiakkaiden osalta. Esityksessä ei kuitenkaan juurikaan arvioida väestöryhmävaikutuksia niiden työnhakija-asiakkaiden osalta, jotka ovat heikoimmassa asemassa olevia työnhakija-asiakkaita paremmin kykeneviä toimimaan myös muuttuvassa ympäristössä. Tässä huomio kiinnittyy erityisesti siihen, miten ennakoida vaikutuksia, jos maakuntien tavat palvella alkavat eriytyä voimakkaasti toisistaan.

14. Muut vapaamuotoiset huomiot HE:n lukuun 4

@mmm.fi:

MMM kiinnittää esitysluonnoksen perustelujen luvussa 4.1.1 huomiota siihen, että ELY-keskusten toimintamenoista 16 miljoonaa euroa siirrettäisiin kasvupalveluiden rahoitukseen. MMM pitää tärkeänä, että ELY-keskusten toimintamenot siirretään kokonaisuudessaan maakuntien yleiskatteelliseen rahoitukseen.

Esityksen henkilöstövaikutukset ovat erittäin mittavat. Esityksessä arvioidaan, että jollain aikajänteellä uudistus siirtää julkisen hallinnon nykyisestä kasvupalvelutehtäviä tekevästä henkilöstöstä noin 75 % yksityiselle sektorille.

Esitysluonnoksen yhteiskunnallisia vaikutuksia koskevassa kohdassa on tunnistettu ja kirjattu auki erilaiset aluetyypit: maaseutu, saaristo ja kaupungit ja näiden kaikkien elinvoiman vahvistamisen tavoite. MMM pitää erilaisten aluetyyppien tunnistamista esityksessä hyvänä ja tarpeellisenä ratkaisuna. Suomi on harvaanasuttu, maaseutumainen maa, eikä meillä ole Helsingin, Turun, Tampereen ja Oulun lisäksi suuria väestökeskittymiä. MMM ehdottaa maaseutuvaikutusten arviointia esityksen vaikutusarvioinnissa.

MMM pitää sinänsä hyvänä asiakkaan valinnanvapauden lisääntymistä kasvupalveluissa. Valinnan toteutuminen käytännössä edellyttää, että uusia innovaatiota ja palveluita syntyy ja asiakas pystyy vertailemaan luotettavilla kriteereillä eri palveluita. Uudistuksen markkinavaikutuksia on arvioitu karkeasti valtakunnallisina lukuina. Kun asiakas saa valita tarvitsewansa palvelut mistä tahansa, onko lakiesityksen tarkoituksena keskittää palveluiden tuottaminen suuriin yksiköihin Etelä-Suomen kasvukeskuksiin? Tämä olisi MMM:n näkemyksen mukaan erittäin haitallista syrjäisille ja harvaanasutuille seuduille.

Siirtymävaihe nykyisestä palveluiden tuottamistavasta pääsääntöisesti markkinamekanismilla toimivaan tuottamistapaan tulee todennäköisesti olemaan haastava. Riskejä liittyy myös osaamisen ja riittävän ammattitaidon varmistamiseen palveluiden tuottamisessa. Jos esimerkiksi 10 vuoden päästä todetaan, että markkinamekanismi ei toiminutkaan, korjaustoimet tulevat todennäköisesti erittäin kalliiksi.

@stm.fi:

Organisointiuudistuksen välittömissä kysyntävaikutuksissa sivulta 88 alkaen nostetaan esiin kansainvälisiä ja kotimaisia kokemuksia yksityisestä palveluntuotannosta erityisesti henkilöasiakkaiden osalta. Innovaatioiden syntyminen vaikuttaa kokemusten perusteella olevan yksi merkittävä anti yksityisten palveluntuottajien käyttämisessä henkilöasiakkaiden palveluun. Kun jäljempänä tarkemmin kommentoidulla tavalla hallituksen esitys sisältää hyvin vähän tarkkaa sisältövaatimusta tuotettaviin palveluihin, nyt esitettävä muutos saattaa ääritilanteessa tarkoittaa mahdollisesti tavoiteltua laajempaakin siirtymistä uudenlaisiin palveluihin, joiden vaikuttavuudesta ei ole varmuutta.

Työttömyysturvan saamisen ehdot perustuvat vastikkeellisuuteen, eli paitsi itsenäiseen työllistymiseen edistämiseen myös julkisen palveluntuottajan tarjoamiin työllistymistä mahdollistaviin tilaisuuksiin reagoimiseen ja niihin osallistumiseen. Jos laissa ei säädetä palvelujen kovasta ytimeistä, työnhakijan velvollisuudesta säättäminen vaikeutuu. Tämän näkökulman tarkastelu saattaisi tuottaa lisähyötyä esityksen jatkovalmistelussa. Kts. kohta 27.

@minedu.fi:

Esityksen vaikutuksissa sivulla 62 valtion rooli jää liian ohueksi sekä rooli aluetavoitepäätökseen, esitykseen tulee lisätä valtion rooli hallituksen linjauksen 5.4.2016 mukaisesti kunnan, maakunnan ja valtion tehtävänjaosta. Tämä sama koskee myös esityksen s. 129 ja 31 §.

15. Vapaamuotoiset huomiot

@mmm.fi:

TEM:n valmistelu on ollut varsin itsenäistä. Aikataulu on ollut tiukka ja ulkopuolisten on ollut paikoin haastavaa saada näkemyksiään esille varsinkin aluekehittämistä koskeviin tavoitteisiin ja valmisteluihin. Valmistelut ovat kuitenkin edenneet hyvään suuntaan ja esimerkiksi tietyt välttämättömät määrittelyt soveltamisalassa on selvennetty. Yhteiset tavoitteet ja yhteiset prosessit tarvitsevat yhteistä valmistelua, mikä rakentaa luottamusta.

Erilaiset internet-kyselyt ovat nopeita ja tehokkaita tapoja saajalle kerätä tietoja, ja ne sopivat tiettyihin tarkoituksiin. Sen sijaan ne eivät välttämättä ole tehokkain kanava hallinnonalojen väliseen asiantuntijakeskusteluun.

@minedu.fi:

Esityksestä puuttui pykälän 7 perustelutekstiin toimitettu lisäys OKM:n ELY-keskuksista maakuntiin siirtyvien toimien osalta. Lisäys toimitettiin TEM:iin ennen HE:n lausuntokierroksen alkua.

Lakiesityksessä tulisi kannustaa enemmän maakuntien väliseen yhteistyöhön, joka olisi erityisesti korkeakoulusektorin kannalta tärkeää.

Koulutustarpeen ennakointiin liittyvä alueellinen yhteistyö ja maakuntien tehtävät siihen liittyen ovat epäselviä.

Lakivalmistelua ohjaavassa ohjausryhmässä esitettiin useita kommentteja sen puolesta, että aluekehittämiseen liittyvät toimet olisi määritelty eri laissa kuin kasvupalvelut. Kun rakennerahastoja ja muuta rahoitusta koskevat toimet ovat samassa nipussa palvelemissa kasvupalveluja, jää epäselväksi rakennerahasto-ohjelman merkitys rakennerahastohankkeita ohjaavana asiakirjana. Lakiesitys suuntaa rakennerahoituksen kasvupalveluiden tuottamiseen. Komission hyväksymässä rakennerahasto-ohjelmassa on muitakin toimia kuin kasvupalvelu-toimet, ja sen kokonaisuuden tulisi näkyä tässä lainsäädännössä ja sen perusteluissa. Lakiesityksessä tulee ottaa selvemmin esille rakennerahasto-ohjelman merkitys hanketoimia ohjaavana asiakirjana.

16. Vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 1

@mmm.fi:

Lakiluonnoksen 1 §:ssä on rajattu MMM:n vastuulla olevat EU:n rahastot pois valmisteluvaiheesta tekemämme esityksemme mukaisesti. MMM pitää tätä hyvänä ja välttämättömänä täsmennyksenä.

Kasvupalvelut on käsitteenä hieman epätarkka ja sitä voidaan soveltaa ja sovelletaan monissa muissakin politiikkatavoitteiden kuvaamisessa. Toinen vaihtoehto olisi ollut edelleen käyttää nykyisiä, täsmällisempiä käsitteitä yritys- ja työvoimapalvelut.

@stm.fi:

Yleisissä säännöksissä olisi hyvä ottaa selkeämmin kantaa lain sisältämien kokonaisuuksien sisäiseen hierarkiaan. Kasvupalvelut ovat (ilmeisesti) keino alueiden kehittämisessä, mutta tämä ei ilmene yleisistä säännöksistä eikä myöskään luvusta 2, joka koskee alueiden kehittämistä.

2 §:n mukaan kasvupalvelulla tarkoitetaan valtion ja maakunnan toimenpiteitä 1 §:ssä tarkoitettujen tavoitteiden toteuttamiseksi. 1 §:n tavoitteet ovat hyvin laajoja, mikä jättää kasvupalvelu-termin epämääräiseksi. Olisi selkeämpää määritellä tarkemmin, mitä palveluja ja toimia kasvupalveluihin sisältyy: työvoima- ja yrityspalvelut sekä kotouttamispalvelut (tai rekrytointi- ja osaamispalvelut, yrityspalvelut jne.). Vaihtoehtoisesti kasvupalvelut voitaisiin määritellä maakunnan järjestämisvastuulla oleviksi yritys- ja työvoima- sekä kotouttamispalveluiksi ja -tehtäviksi (vrt. HE sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaiksi).

Asiakassuunnitelma mainitaan ainoastaan kotoutujien kohdalla. Asiakassuunnitelma tulisi tehdä myös niiden työttömien työnhakijoiden kohdalla, joiden työllistymisen edistäminen edellyttää eri palvelujen yhteensovittamista.

Määritelmät pykälässä kohdassa 12) on tuotu hyvin esille palveluketjut. Ne ovat oleelliset, kun vastataan kokonaisvaltaisesti asiakkaan palvelutarpeeseen. Palveluketjujen toteutuminen eri keinojen ja palvelujen kokonaisuutena ei tule kuitenkaan esille pykälissä niin, että palveluketjujen edellyttämä toiminta toteutuisi.

@minedu.fi:

1 § Lain soveltamisala ja tavoitteet

Lakiesitys jättää avoimeksi sen, miten esimerkiksi osaamis- ja rekrytointipalvelujen vähimmäistaso ja yhdenvertaisuus taataan maakuntien välillä. Pykälässä 1 säädetään ainoastaan järjestämisvastuusta (valtio/maakunta) ja palvelukokonaisuuksien määrittelystä. Lakiesityksessä tulee säätää ainakin osaamis- ja rekrytointipalveluiden osalta vähimmäistaso ja velvollisuus järjestää kaikkia vähimmäistason palveluita jokaisessa maakunnassa yhdenvertaisesti.

Pykälään esitetään lisättäväksi maakuntalaissa maakuntiin siirrettäväksi esitetyt opetus- ja kulttuuriministeriön tehtävät, jotka mainitaan maakuntalain 6 pykälän 9 kohdassa samassa kohtaa kuin työ- ja elinkeinoministeriön tehtävät. Jos viittaus opetus- ja kulttuuriministeriön tehtäviin jätetään yleisen aluekehittämisen varaan (pykälä 7 perusteluteksti), linkki maakuntalain mukaisiin tehtäviin katkeaa.

2 § Määritelmät

Pykälän perusteluissa todetaan, että kaikki kasvupalvelut eivät olisi valinnanvapauden piirissä vaan tämä jäisi riippumaan palvelun järjestäjän harkinnasta ja palvelujen tarjonnasta. Eri maakunnissa asioita hoidettaisiin eri tavoin, mikä ei selkeytä palveluita.

17. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 1

@mmm.fi:

Lakiehdotuksen 2 §:n 10 kohdassa määritellään Euroopan unionin rahastot. Lakitekstissä kyseistä käsitettä ei käytetä kertaakaan, joten määritelmä lienee tarpeeton. Jos kyseinen määritelmä kuitenkin esitetään, niin jotta ei syntyisi epäselvyyttä, laissa tulisi käyttää täsmällistä ilmaisua Euroopan unionin rakennerahastot, jolloin määritelmä kuuluisi:

10) Euroopan unionin rakennerahastoilla Euroopan aluekehitysrahastoa ja Euroopan sosiaalirahastoa, joista osoitetaan varoja jäsenvaltioiden käyttöön;

@stm.fi:

1§ 2 mom. Lain tavoitteena on:

1) STM esittää tavoitteisiin lisättäväksi sosiaalisen osallisuuden edistämisen.

2 §: STM esittää lisättäväksi määritelmiin asiakassuunnitelman, jolla tarkoitettaisiin laissa rekrytoinneista ja osaamisesta tarkoitettua asiakassuunnitelmaa.

Tekninen korjaus lausuntoversion 1 §:n 3 momenttiin, viittaus on 2 luvun 6 §, po. yksinomaan 6 §.

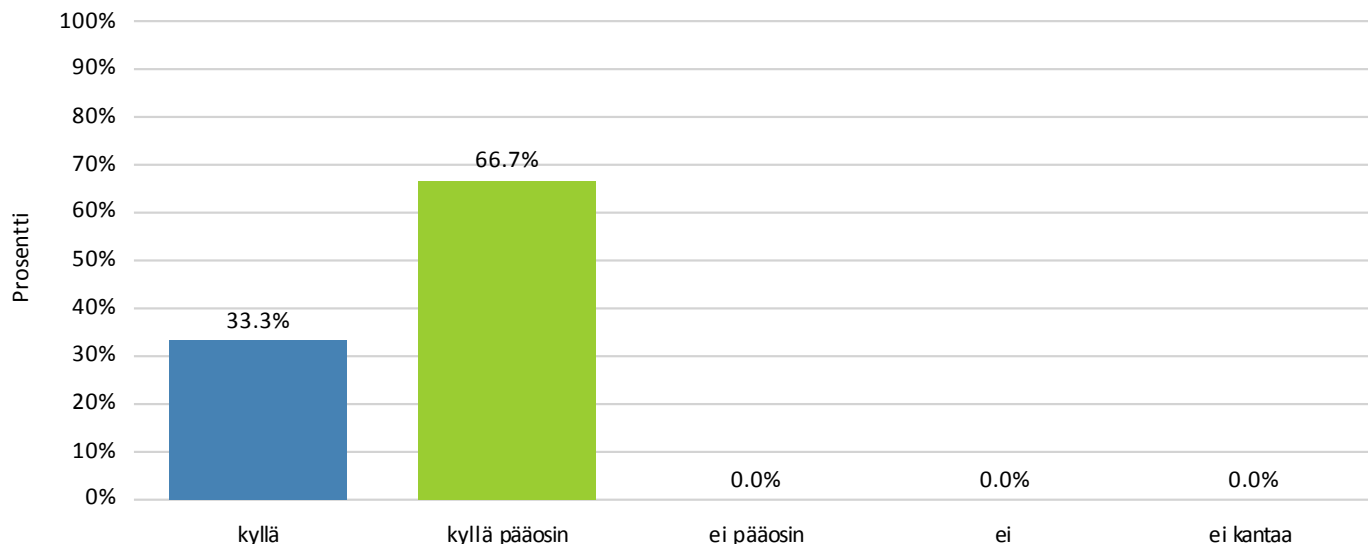
@minedu.fi:

1 § Lain soveltamisala ja tavoitteet

Muutosesitys: Lakia sovelletaan alueiden kehittämiseen sekä maakuntalain (xxx/yyyy) 6§ 9 kohdan nojalla maakunnille siirtyvien tehtävien järjestämiseen.

18. Säädetäänkö laissa riittävän selkeästi aluekehittämisen vastuista (7 §)?

Luku 2 Alueiden kehittäminen (6-12 §)

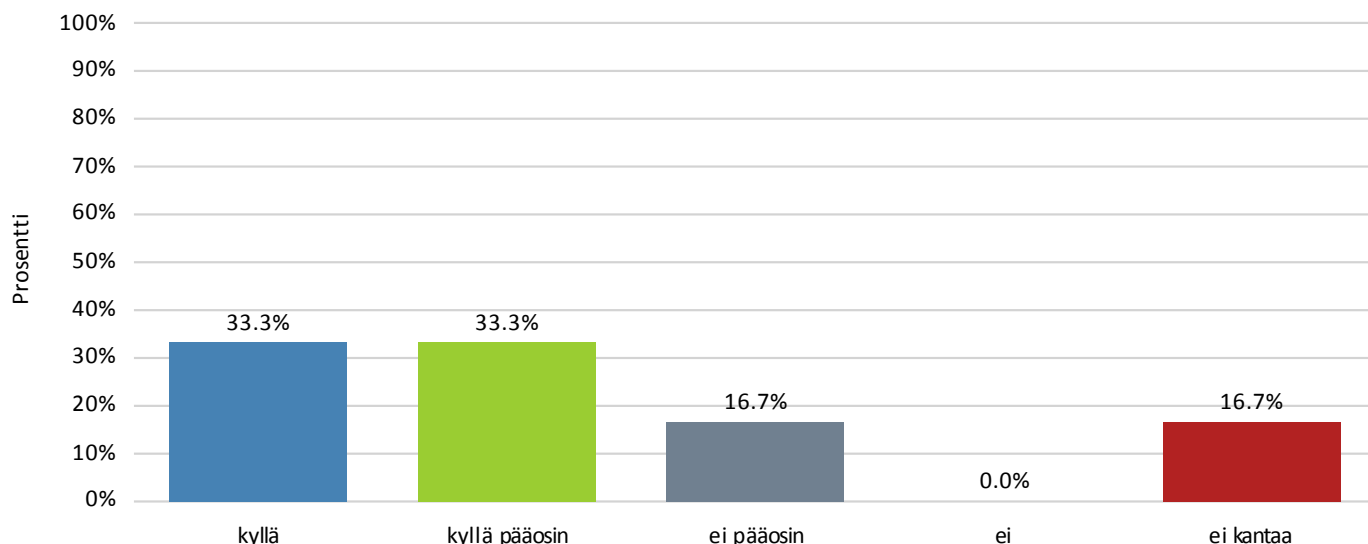
Nimi	Prosentti
kyllä	33,3%
kyllä pääosin	66,7%
ei pääosin	0,0%
ei	0,0%
ei kantaa	0,0%
N	6

19. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

10 §:ssä säädetään maakuntaohjelman laatimisesta. Laissa ei saisi jäädä epäselväksi, että maakuntaohjelma ei voi sitovasti ohjata maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan EU-rahastojen tukien myöntämistä.

20. Säädetäänkö laissa riittävän selkeästi aluekehittämisen järjestelmästä, rakennerahastojen hallinnoinnista ja aluekehittämiseen liittyvästä yhteistyöstä (8, 9, 10, 11 ja 32 §)?

Nimi	Prosentti
kyllä	33,3%
kyllä pääosin	33,3%
ei pääosin	16,7%
ei	0,0%
ei kantaa	16,7%
N	6

21. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Nykyisellä ohjelmakaudella jäsenvaltion ja komission välinen kumppanuussopimus sekä alueella maakunnan yhteistyöryhmän työ jaostoihin varmistaa eri rahastojen yhteensovituksen. Nämä ovat hyviä ja toimivia välineitä, joita voidaan hyödyntää uudellakin EU:n ohjelmakaudella.

@minedu.fi:

Rakennerahastotoimien kokonaiskuva jää epäselväksi. On olemassa muitakin rakennerahastotoimia kuin kasvupalvelut. Komission ja valtion sekä rakennerahasto-ohjelman rooli rakennerahastotoimien suuntaamisessa ja toteuttamisessa ei tule selvästi esiin lakiesityksessä.

22. Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 2

@ym.fi:

Lakiluonnoksen 2 § sisältää laissa käytettävät määritelmät. Pykälän 1) kohdan mukaan ”Aluekehittämisellä tarkoitetaan laaja-alaista ja monitasoista yhteistyöhön perustuvaa toimintaa maan eri alueiden kehittämiseksi, joka sisältää aluekehittämisen toimenpiteet sekä aluekehitysvaikutusten arvioinnin yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Lakiluonnoksen 6 §:n 1momentin mukaan ”Aluekehittäminen on ministeriöiden, maakuntien, kuntien ja muiden toimijoiden vuorovaikutukseen perustuvaa laaja-alaista ja monitasoista toimintaa maan eri alueiden kehittämiseksi.” 6 §:n 1 momentti on määritelmän kaltainen ja siten päällekkäinen lakiluonnoksen 2 §:ään sisältyvän varsinaisen määritelmän kanssa.

Lakiluonnoksen 10 §:n mukaan ”Valtioneuvoston hyväksymään aluekehittämispäätökseen liitetään maakunkahtainen osa. Maakunkahtaisen osan valmistelusta vastaa jokainen maakunta osaltaan.” Aluekehittämisjärjestelmän selkeyden ja toimivuuden kannalta sekä maakuntien itsehallinnollisuuden kannalta on tärkeää, että maakuntien tavoitteenasettelua ei kytetä lakiluonnoksessa ehdotetulla tavalla osaksi valtion tavoitteenasettelua. Kun otetaan huomioon maakuntien itsehallinnollisuus ja niille lailla säädettävä keskeinen vastuu aluekehittämisviranomaisena, maakunkahtaisen osan liittäminen valtioneuvoston päätökseen ei voida pitää perusteltuna. Maakunkahtaisen osan liittäminen valtioneuvoston päätökseen olisi myös omiaan hämärtämään valtion ja maakuntien vastuita, rooleja ja tehtäviä alueiden kehittämisessä.

@mmm.fi:

Lakiehdotuksen 12 §:n mukaan valtioneuvosto voi määrätä maan heikommin kehittyneet alueet kehittämistarpeiden perusteella I ja II-tukialueiksi. Vaikka tätä lakia ei lakiehdotuksen 1 §:n mukaan sovelletakaan maaseuturahastoon, niin käytännössä tukialueiden määrittely heijastuu maaseuturahaston toteuttamiseen Manner-Suomessa. MMM katsoo, että aluejakoja koskevassa pykälässä oleva viittaus valtioneuvostoon on liian yleinen. Aluejaot on nykyisin määritelty työ- ja elinkeinoministeriön toimesta. MMM katsoo, että pykälässä tulisi selvyiden vuoksi todeta, että aluejaon valmistelusta vastaavan ministeriön tulee kuulla muita ministeriöitä ennen kuin valtioneuvosto määrää aluejaot.

@minedu.fi:**7 § Vastuu alueiden kehittämisestä**

On hyvä, että valtion rooli alueiden kehittämisessä nähdään valtakunnallisena. Pykälän perustelutekstistä puuttuu OKM:n tehtävien tarkempi määritelmä. Määritelmä tulisi 7§ perustelutekstiin ensimmäisen ja toisen kappaleen väliin ja on seuraava:

Koulutuksella ja osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan maakunnassa erityisesti elinikäistä ohjausta ja elinikäisen ohjauksen palveluiden koordinoitua. Elinikäisellä ohjauksella vaikutetaan työllistymisen kannalta tärkeän osaamisen hankkimiseen sekä koulutus- ja työurien rakentamiseen, vähennetään koulukeskeytyksiä, nopeutetaan työhön siirtymistä, pidennetään työuria sekä parannetaan kansalaisten osallisuutta. Kulttuurin edistämiseksi tarkoitetaan toimia, joilla maakunnassa edistetään aineettoman tuotannon synnyn, kasvun ja jakelun edellytyksiä ja niiden monipuolista kehittymistä sekä kulttuurin matkailullista tuotteistamista. Kulttuuria edistävät toimet liittyvät pyrkimykseen vahvistaa luovan talouden kehittymisen edellytyksiä maakunnassa.

Vaihtoehtoisesti jo esityksessä olevaa pykälän perustelutekstiä voisi muuttaa seuraavasti:

Maakunnalle kuuluisi myös sellaisia alueiden kehittämisen kokonaisuuteen kuuluvia tehtäviä, joista osa on kuulunut maakuntien liittojen aluekehittämisviranomaisen tehtävään ja osa ELY-keskusten elinkeinojen kehittämistehtävään. Tällaisia ovat muun muassa opetus- ja kulttuuriministeriön maakuntalain (xxx/yyy) 6§ kohdan 9 mukainen alueiden elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittämiseen ja rahoittamiseen liittyvän koulutuksen ja osaamisen kehittäminen sekä kulttuurin edistäminen.

Pykälän 2 ja 5 momenttien perusteluteksteihin tulee selkeästi lisätä myös ammatillisen koulutuksen järjestäjät yhteistyötahona alueiden kehittämisessä. Koska lakiesityksen tarkoituksen on tukea mm. maakuntien taloudellista kasvua, työvoiman saatavuutta, työllisyyttä, työllistymistä ja kotouttamista, ammatillisen koulutuksen järjestäjien rooli näissä tulee tunnistaa. Momentissa 5 tuodaan esille myös maakuntien vastuu alueellisesta ennakoinnista, joten yhteistyö alueen ammatillisten oppilaitosten kanssa on keskeistä. Koulutustarpeen ennakkoinnin osalta terävöitettävä; maakunnalle kuuluu jatkossa alueellinen koulutustarpeen ennakointi.

Esityksessä ei ole tarpeen säädellä rakennerahasto-ohjelmaehdotusten laatimisesta, koska esitys koskee rakennerahasto-toimien osalta ainoastaan rakennerahastokautta 2014–2020.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla alueiden kehittämisen työkalut ovat pitkälti OKM:n ohjauksessa, erityisesti toimijoiden (korkeakoulut, koulutuksen järjestäjät jne.) ohjaus. Tämä tulee huomioida 7§ perustelutekstissä esimerkiksi sivun 102 viimeisessä kappaleessa.

9 § Maakunnan yhteistyöryhmä

Maakuntien tulee huolehtia, että maakuntien yhteistyöryhmissä on OKM:n toimialan osaaminen edustettuna. Tämä tulee huomioida pykälän perustelutekstissä.

10 § Alueiden kehittämisen painopisteet ja maakuntaohjelma

Pykälän perusteissa todetaan, että maakuntaohjelmien on tarkoitus vaikuttaa maakunnan alueella toimivien viranomaisten toimenpiteisiin. Jotta toimenpiteet olisivat toteutettavissa, tulee maakunnan varmistua, että toimenpiteet eivät poikkea laista, asetuksesta, toimialoja koskevista eduskunnan tai valtioneuvoston päätöksistä eikä opetus- ja kulttuuriministeriön tai opetushallituksen ratkaisuvaltaan kuuluvasta lakiin perustuvasta päätöksestä.

23. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 2**@ym.fi:**

Lakiluonnoksen 2 §:n ja 6 §:n 1 momentin mukaisten päällekkäisten, mutta osin erilaisten määritelmien sisällyttäminen lakiin ei ole tarkoituksenmukaista. Ympäristöministeriö ehdottaa lain selkeyden varmistamiseksi, että 6 § 1 momentti poistetaan tarpeettomana.

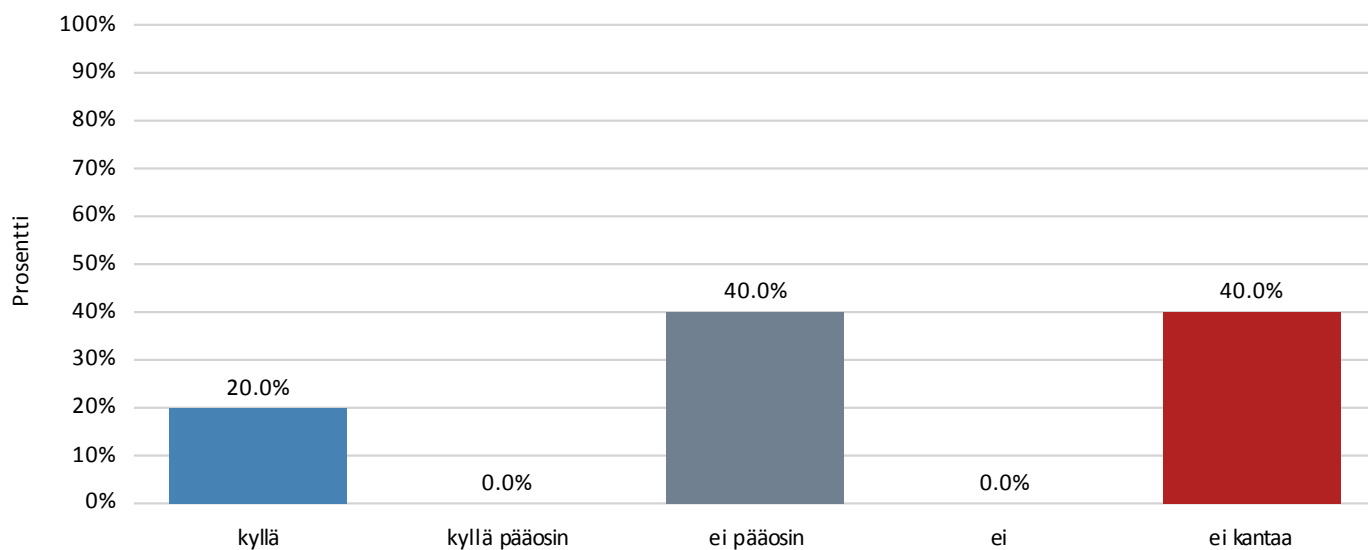
Valtion ja maakuntien vastuiden selkeyttämiseksi ympäristöministeriö ehdottaa, että lakiluonnoksen 10 § 1 momentista poistetaan seuraavat kaksi virkettä: "Valtioneuvoston hyväksymään aluekehittämissäätöön liitetään maakuntakohtainen osa. Maakuntakohtaisen osan valmistelusta vastaa jokainen maakunta osaltaan." Perusteluteksteihin ehdotetaan tehtäväksi vastaavat muutokset.

@mmm.fi:

12 §, 1 mom. Valtioneuvosto voi määrätä maan heikoimmin kehittyneet alueet kehittämistarpeiden perusteella I ja II-tukialueiksi. Aluejaon valmistelusta vastaavan ministeriön tulee kuulla muita ministeriöitä ennen valtioneuvoston päätöstä.

24. Säädetäänkö laissa riittävän selkeästi maakunnan vastuusta ja järjestämistehtävistä?

Luku 3 Kasvupalvelut ja niiden järjestäminen (13-20 §)

Nimi	Prosentti
kyllä	20,0%
kyllä pääosin	0,0%
ei pääosin	40,0%
ei	0,0%
ei kantaa	40,0%
N	5

25. Mahdollinen sanallinen perustelu

@lvm.fi:

Kasvupalvelua koskevat pykäläehdotukset ovat selkeitä. Liikenne- ja viestintäministeriöllä ei ole lausuttavaa kasvupalveluja koskevaista ehdotuksista.

@mmm.fi:

Lakiehdotuksen 14 § vaikuttaa ristiriitaiselta suhteessa 1 §:n soveltamisalaan ja tavoitteisiin valtakunnallisten kasvupalveluiden suhteen. Käytännössä 14 §:n 1 momentin yrityksiä koskeva kansainvälistymisen tavoittelemisen edellytys sulkee suuren joukon etenkin pienimpiä yrityksiä valtakunnallisten kasvupalveluiden ulkopuolelle. MMM katsoo, että valtakunnallisten kasvupalveluiden tulee olla myös sellaisten pk-yritysten käytettävissä, jotka tavoittelevat kasvua ja innovaatioita ilman kansainvälistymistavoitetta. Myös kotimaassa tapahtuva kasvu tukee lain 1 §:n mukaisia tavoitteita.

MMM korostaa valtakunnallisten ja maakunnallisten kasvupalveluiden saumatonta yhteensovittamista. (15 § ja 16 §).

Lakiehdotuksen 18 §:n mukaan arvoltaan alle 10 000 euron yrityksille myönnettävät tuet voitaisiin myöntää muutoin kuin viranomaistehtävinä. Pykälästä ei käy selvästi ilmi, koskisiko tämä myös Euroopan unionin rakennerahastokauden 2014–2020 varoin rahoitettavien hankkeiden päätöksentekoa vai ei.

Ehdotuksen 18 §:n 2 momentin mukaan ”Maakunnan on hoidettava maakunnan viranomaistehtävänä myös Euroopan unionin rakennerahastokauden 2014–2020 ja Euroopan unionin globalisaatiorahaston varoin rahoitettuja hankkeita koskeva päätöksenteko.” Säännöksestä ei käy ilmi, mitä päätöksenteolla tässä yhteydessä tarkoitetaan eli sisältyykö siihen kaikki rakennerahastoista myönnettävän tuen myöntämistä, maksamista, keskeyttämistä ja takaisinperintää koskeva päätöksenteko. Ehdotuksen 18 §:n 2 momenttia tulisi tämän vuoksi täsmentää.

@stm.fi:

Hallituksen esitysluonnoksessa on arvioitu esityksen suhdetta perustuslain 18 §:ään. Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan julkisen vallan on huolehdittava työvoiman suojelusta. Lisäksi 18 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on edistettävä työllisyyttä ja pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön. Oikeudesta työllistävään koulutukseen säädetään lailla. Esityksessä todetaan, että työllistävästä koulutuksesta säädettäisiin erikseen valmisteltavassa rekrytointi- ja osaamispalvelulaissa.

Kasvupalvelulakiesityksen perustuslainmukaisuutta ei arvioida laajemmin. Sen sijaan todetaan vain perustuslain säännöksen merkityksen ilmenevän enemmänkin poliittisluontoisena kuin juridisen täsmällisenä velvoitteena. Esityksen ja perustuslain 18 §:n suhde olisi ansainnut tarkempaa analysointia.

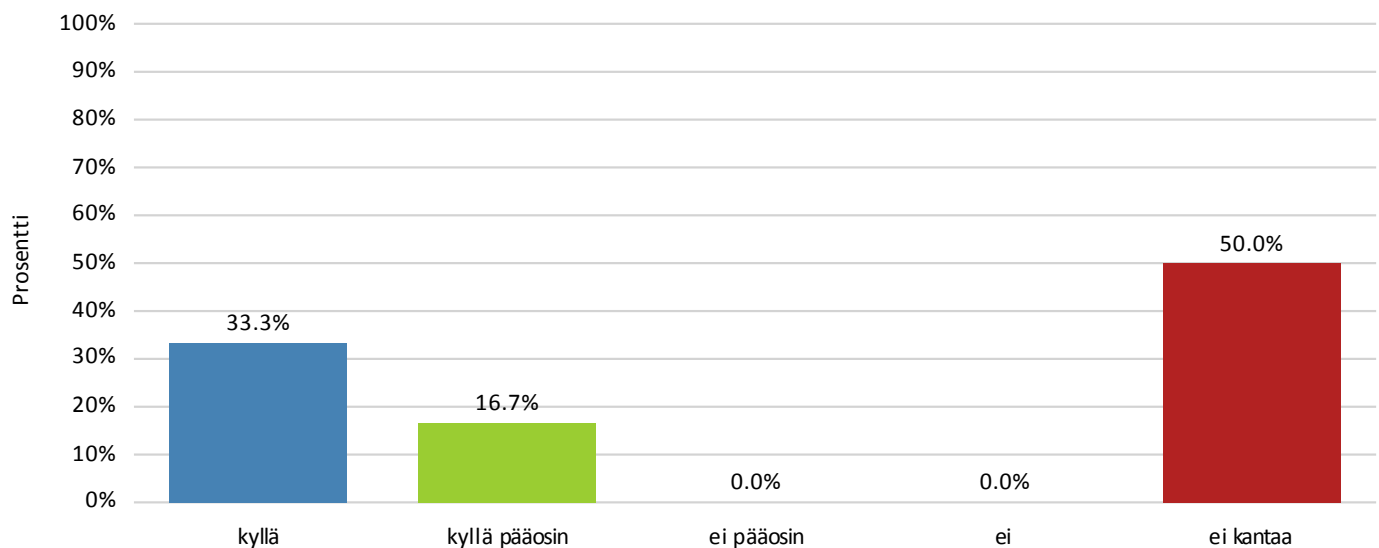
Perustuslain 18 §:n 2 momentti on oikeudellisesti velvoittava, kuten muutkin perusoikeussäännökset. Säännöksen perusteella julkisella vallalla on velvollisuus edistää työllisyyttä ja pyrkiä turvaamaan jokaiselle oikeus työhön. Säännöksen päämääränä on mahdollisimman hyvän työllisyyden saavuttaminen. Työllisyyden edistämiseksi on yleensä käytetty talous- ja työllisyyspoliittisia toimenpiteitä, mutta säännöksessä ei sinänsä oteta kantaa työllisyyden hoidossa käytettävään keinovalikoimaan. Velvollisuuden toteuttaminen edellyttää valtiovallan kaikkien elinten laaja-alaista yhteistyötä. Lisäksi julkisen vallan tulisi pyrkiä estämään pysyvästi työtä vailla olevien ryhmän muodostumista.

Hallituksen esityksessä olisi ollut hyvä pohtia, miten uuden lain mukaisilla palveluilla pystytään aiempaa tehokkaammin edistämään työnhakijoiden työllistymistä ja siten turvaamaan jokaisen oikeutta työhön. Esityksen yhteys työllisyyden edistämiseen ja työttömyyden torjuntaan jää kuitenkin vähälle huomiolle. Erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen kaipaaisi perustuslainmukaisuuden arviointia sekä turvaavia säännöksiä.

Maakunnan järjestämisvastuun sisällön tulisi ilmetä selkeämmin velvoittavana lain 17 §:ssä. Pykälän 2 momentissa todetaan, että ”maakunta vastaa aina myös siitä, että maakunnassa on tarjolla rekrytointi- ja osaamispalveluja”. Pykälästä ei käy ilmi, minkä laajuisia ja laatuja palvelujen olisi oltava, jotta edellä mainitun säännöksen ja taustalla vaikuttavan perustuslain 18 §:n kriteerit täyttyvät (ks. ed. kohta). Tämän vuoksi pykälässä olisi määriteltävä tarkemmin maakunnan järjestämisvastuun minimisisältö. Pykälästä tulisi käydä ilmi, että maakunnan velvoite on turvata erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseksi tarvittavat palvelut.

Pykälän 3 momentin viittaus kansainvälisten velvoitteiden huomioon ottamiseksi vaikuttaa myös kovin yleisluontoiselta ja kaipaaisi tarkennusta miltä osin ja miten maakunta turvaa yhdenvertaisuuden toteutumisen palvelujen saatavuudessa.

26. Tulisiko lailla säätää, mitkä palvelut maakunnan tulee minimissään järjestää?

Nimi	Prosentti
kyllä	33,3%
kyllä pääosin	16,7%
ei pääosin	0,0%
ei	0,0%
ei kantaa	50,0%
N	6

27. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

MMM katsoo, että minimitasen määrittely olisi perusta kansalaisten ja yritysten tasavertaisen kohtelun varmistamiseksi.

@stm.fi:

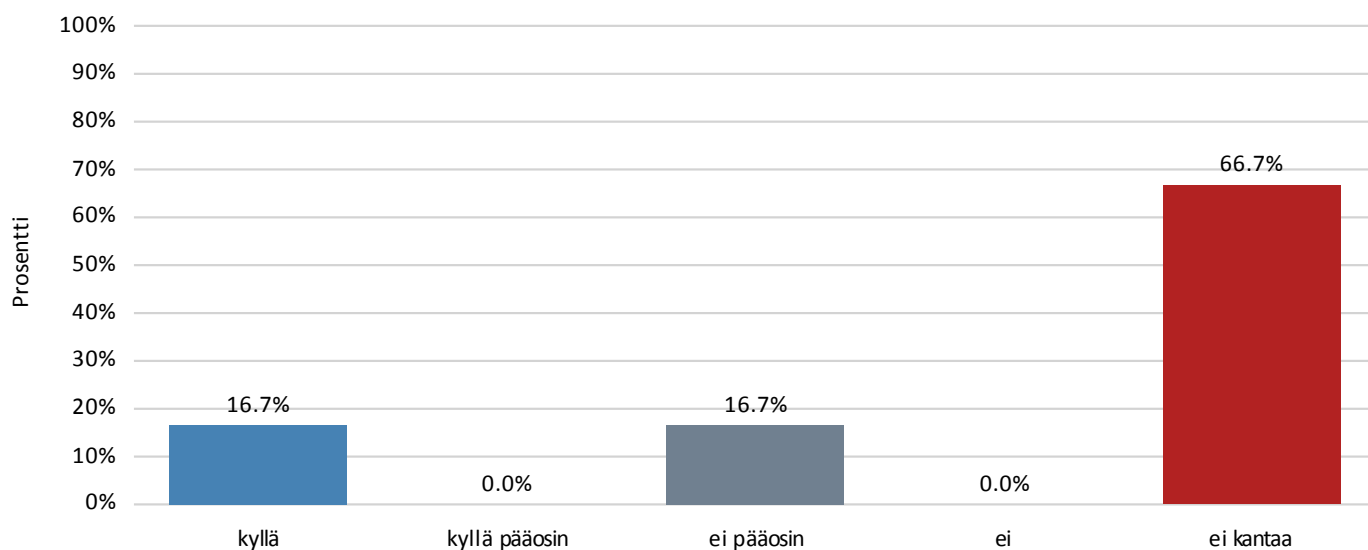
Laissa tulisi säätää maakunnalle velvollisuus järjestää työttömille työnhakijoille heidän palvelutarpeidensa mukaisia palveluja, joilla edistetään heidän työllistymistään. Maakunnalla tulisi olla erityinen velvoite huolehtia siitä, että heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille on tarjolla heidän palvelutarpeidensa mukaisia palveluja.

Työttömyysturva on vastikkeellinen etuus. Tämän tavoitteen ja peruseriaatteen sekä yksilön oikeuksien vuoksi perustehtävistä palvelujen osalta voisi olla hyvä säätää luonnoksessa ehdotettua tarkemmin. Muoto, tapa, jolla nämä perustehtävät palveluina järjestetään, voitaisiin silti niin haluttaessa jättää säätelyltään väljemmäksi. Olettaen, että jonkin asteinen seuranta henkilöasiakkaan toiminnan osalta halutaan työttömyysturvan saannin ehtona edelleen säilyttää, yksilön oikeusturvakin edellyttää, että palveluntuottajan tarjoamat palvelut pystytään tarvittaessa asemoimaan maakunnan järjestämisvelvollisuudeksi säädettyyn palveluun. Lisäksi tällainen tarkempi säätely tukisi palveluntuottajan ja henkilöasiakkaan välistä yhteistyötä, kun palvelutarvearviota tulevaisuudessa tehdään. Jatkovalmistelussa voitaisiin esittää harkittavaksi vähintään vastaavaa ratkaisua kuin HE-luonnoksen 2. lakiehdotuksen 3 §:ään on sisällytetty. Vaihtoehtoinen kohta on 1. lain 23 §. Kts. myös kohta 35.

@minedu.fi:

Lakiesitys ei saa jättää epäselväksi sitä, miten esimerkiksi osaamis- ja rekrytointipalvelujen vähimmäistaso ja yhdenvertaisuus taataan maakuntien välillä. Lakiesityksessä tulee säätää ainakin osaamis- ja rekrytointipalveluiden osalta vähimmäistaso ja velvollisuus järjestää kaikkia vähimmäistason palveluita jokaisessa maakunnassa yhdenvertaisesti.

28. Onko lakiluonnoksessa tuotu tarpeeksi selkeästi esiin mahdollisten valtakunnallisten palvelukeskustehtävien (toimitila- ja kiinteistö, talous- ja henkilöstö sekä ICT-tehtävät) suhde maakuntien kasvupalvelutehtäviin?

Nimi	Prosentti
kyllä	16,7%
kyllä pääosin	0,0%
ei pääosin	16,7%
ei	0,0%
ei kantaa	66,7%
N	6

29. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Valtakunnallisten palvelukeskusten tehtävät määritellään maakuntalaissa. Esitysluonnoksen 26 §:ssä säädettäisiin kasvupalveluiden järjestämistä ja tuottamista tukevista järjestelmistä. MMM kiinnittää tältä osin huomiota valtakunnallisten ja maakunnallisten tietojärjestelmien toimivuuden ja yhteensopivuuden turvaamisen tärkeyteen.

Nykyisin ELY-keskuksissa on rakennettu asiakkuuksien yhteiseksi hallitsemiseksi palvelualustoja, joiden asiakas tulee eri viranomaisten järjestelmiin. MMM toteaa näiden osalta, että tällaiset portaalit voisivat ehkä olla yksi ratkaisu, jos ne eivät aiheuta oikeudellisia seurauksia esimerkiksi asioiden hallinnollisen vireilletulon ja määräaikojen kannalta.

@stm.fi:

Luvussa 3 ei lakiluonnoksen perusteella ole säännöstä, joka koskisi em. palvelukeskustehtäviä. Lähinnä tämän sisältöinen pykäläluonnos löytyy luvusta 5, jossa oleva 26 § käsittelee mm. kasvupalvelun valtakunnallisten toimijoiden roolia kasvupalvelua tukevien järjestelmien ylläpidossa ja kehittämisessä. Myös kyseinen pykäläluonnos on luonteeltaan niin avoin, että siitä on haastavaa saada esiin vastuuta näiden ydintehtävien hoitamisesta. Jatkovalmistelussa voitaisiin esittää harkittavaksi näiden valtakunnallisten palvelutehtävien avaamista säännöksessä.

30. Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 3

@stm.fi:

Digitaalisten palvelujen osalta tulisi säätää tarkemmin niiden esteettömyydestä ja käytettävyydestä esim. aistivammaisten henkilöiden osalta.

Maakunnallisiin kasvupalveluihin tulisi sisältyä tuetun työllistymisen palvelut erityistä tukea työllistymisessään tarvitseville henkilöille.

17 pykälän perusteluissa todetaan, että maakunta vastaa palvelujen käyttöön liittyvästä neuvonnasta, palelutarpeen arvioinnista ja asiakkaan ohjaamisesta tarkoituksenmukaisiin palveluihin. STM ehdottaa, että maakunnan tulisi laatia asiakassuunnitelma heikossa työmarkkina-asemassa oleville ja monialaista tukea tarvitseville asiakkaille, kun tarvitaan palvelujen yhteensovittamista. Asiakassuunnitelman tarkoituksena olisi tukea asiakkaan työllistymistä sekä saada eri sektoreiden palvelut sovitettua yhteen tarkoituksenmukaisesti ja oikea-aikaisesti.

Palvelujen yhteensovittamista koskeva pykälä on tärkeä syrjäytymisen ehkäisyn kannalta. Yhteensovitettuja palveluja tarvitsevat erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevat henkilöt kuten osatyökykyiset henkilöt ja pitkään työttömänä olleet henkilöt. Työllistymisen edistämiseksi tarvitaan usein myös sosiaali-, terveys- tai kuntoutuspalveluja. Palvelujen yhteensovittamisessa on oleellista huolehtia palveluketjusta, jonka tulee pohjautua asiakastarpeisiin. Palveluketjun rakentamisessa tarvitaan yhteistoimintaa - ohjaaminen muun tahon järjestämisvastuulle ei tue palveluketjun rakentumista. Maakunnan tulisi määrittää se vastuutaho, joka vastaa asiakkaan palvelukokonaisuudesta ja -ketjusta tarpeeksi pitkän ajan.

@minedu.fi:

16 § Maakunnalliset kasvupalvelut

Perustelutekstissä listataan useita myös opetus- ja kulttuuriministeriön sektorin kannalta merkittäviä osittain toimialaan kuuluvia asioita, kuten esimerkiksi rekrytointi ja osaaminen, osaamisen kehittäminen, työelämän laatu ja työn tuottavuus. Työnjako maakuntien ja OKM:n sektorin välillä tulee rajata tarkasti ja yksiselitteisesti.

Rekrytointi ja osaaminen, uraohjaus ja osaamisen kehittäminen:

Perustelutekstiin tulee lisätä maininta siitä minkä osan työvoimakoulutuksesta OKM hoitaa oman ohjauksensa kautta. Perustelutekstissä tulee mainita kiinteä yhteistyö koulutuksen järjestäjien kanssa.

Nuorten työpajatoiminnan rahoitus monikanavaista ja se on riippuvainen myös työllisyyspalvelujen rahoituksesta. Kehittämispalvelujen monituottajamalli rajaa julkisen sektorin palvelutuotannon pois palvelutuottajista. Palvelujen tuottamisen yhtiöittämisvelvoitetta ei pidä laajentaa koskemaan nuorten työpajatoimintaan. Työpajatoiminta on kunnan toimialaan kuuluvaa työllisyyttä ja väestön hyvinvointia, osaamista, yhtäläisiä mahdollisuuksia ja sosiaalisuutta edistävää palvelua, jonne kasvupalvelun järjestäjän tulee voida lähettää asiakas hänen osaamis- ja työllisyyspalvelutarpeensa mukaisesti.

Edellytysten luominen innovaatioiden kehittämiselle:

Perustelutekstiin tulisi lisätä IP-intensiivisen yritystoiminnan kehittäminen ja IP-oikeuksien hyödyntäminen (lisäykset lihavoituna):

”Maakunnan edellytysten luomiseen innovaatioiden kehittämiselle kuuluisivat yritysten välisen sekä yritysten ja eri toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen, käyttäjälähtöinen innovaatio-toiminta, IP-intensiivisen yritystoiminnan kehittäminen, uudentyypiset ratkaisut/toimintamallit osaamisen siirtämiseksi ja tutkimustulosten hyödyntämiseksi (mukaan lukien uutta liiketoimintaa edistävät tutkimusinfrastruktuurit ja yrityskiihdyttämöt) sekä innovaatiotoiminnan edistäminen julkisten investointien, innovatiivisten julkisten hankintojen ja avoimen datan avulla.”

Rahoitus:

EU-rakennerahastoista tehtävä päätöksenteon ja hankevalmistelun tulee säilyä viranomaistehtävänä. Momentissa tulee tarkentaa miten viranomaistoiminta erotetaan muusta tukitoiminnasta, ja selvitettävä onko ylipäättään mahdollista että joku muu taho kuin viranomainen myöntää tukia. Esityksen perusteella on epäselvää, miten rahoituspalvelut yleensä voidaan järjestää osana kasvupalveluja. Tämä kokonaisuus tarkentunee joiltakin osin rahoituslaissa. Perustelutekstissä todetaan, että viranomaistehtäviä ovat ainakin tukien takaisinperintä ja rakennerahastotehtäviä välittävien toimielinten vastuuseen hallinto- ja valvontajärjestelmän toimivuudesta liittyvät tehtävät. Se, mitä vastuuseen hallinto- ja valvontajärjestelmän toimivuudesta liittyvät tehtävillä tarkoitetaan, tulee avata yksiselitteisesti.

Perustelutekstiin tulisi lisätä IP-intensiivisen yritystoiminnan kehittäminen ja IP-oikeuksien hyödyntäminen (lisäykset lihavoituna):

”Rahoitus sekä julkisoikeudellisille että yksityisoikeudellisille oikeushenkilöille olisi pääosin avustusmuotoista. Yrityksille tarjottaisiin rahoituspalveluita niiden elinkaaren eri vaiheissa. Yrityksille tarjottavilla rahoituspalveluilla tuettaisiin yritysten käynnistymistä ja uuden liiketoiminnan luomista, kasvun edellytyksenä olevaa yritystoiminnan uudistumista ja liiketoimintaosaamisen kehittämistä esim. myynnin ja markkinoinnin, johtamisen, talouden, tuotannon, tuotekehityksen, IP-oikeuksien hyödyntämisen sekä työelämän laadun/hyvinvoinnin teemoissa. Lisäksi rahoituspalveluilla tuettaisiin pk-yritysten muita kansainvälistymisvalmiuksia. Rahoitus sisältäisi myös asiantuntija- ja koulutuspalvelujen ostoa.”

17 § Maakunnan järjestämisvastuu

....

31. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 3

@stm.fi:

14 § Esitetään seuraavaa lisäystä 3. momenttiin:

Maakunnan on varmistettava, että oikeus valinnanvapauteen toteutuu yhdenvertaisesti eri asiakasryhmien välillä ja että tarjolla on asiakkaiden tarpeiden mukaisesti ja saavutettavasti henkilökohtaista tukea valintojen tekemiseen.

16 § Esitetään tuetun työllistymisen lisäämistä 2. momenttiin:

Maakunnallisina kasvupalveluina voidaan järjestää rekrytointeja, osaamista sekä tuettua työllistymistä.

16 § Esitetään seuraavaa lisäystä 3. momenttiin:

Maakunnan tulee järjestää palveluohjaus ja tietopalvelut esteettömästi ja erilaisille käyttäjäryhmille saavutettavassa muodossa.

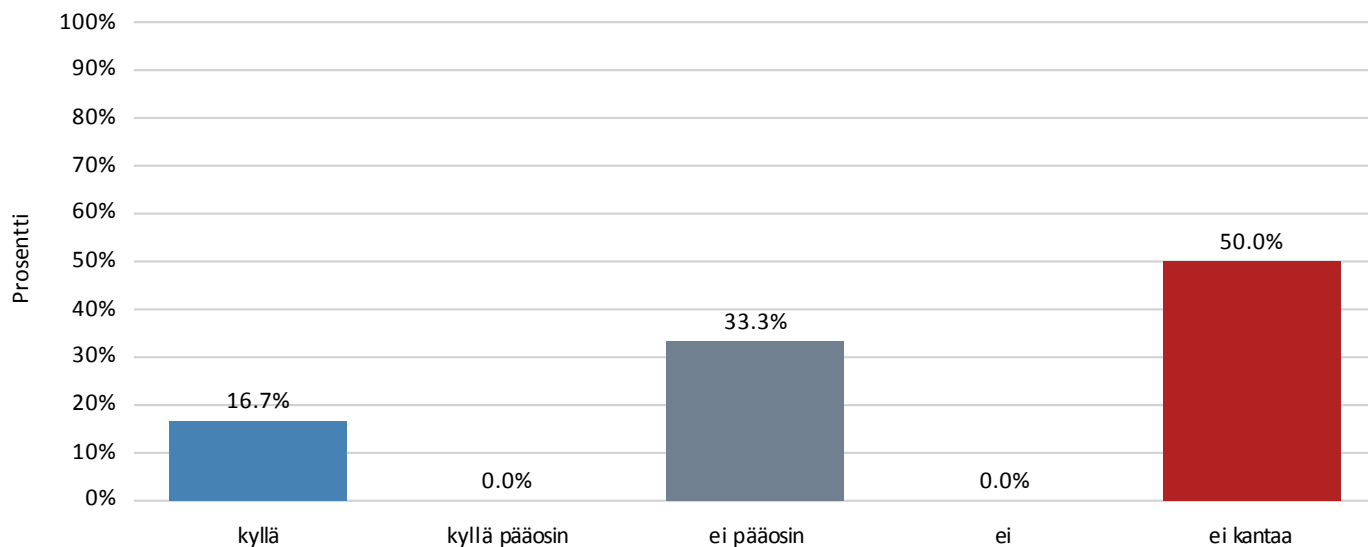
17 § Maakunnan järjestämisvastuu

Esitetään seuraavia lisäyksiä 2. momenttiin:

Maakunta vastaa aina myös siitä, että maakunnassa on tarjolla rekrytointi-, osaamis- ja tuetun työllistymisen palveluja riittävästi suhteessa työttömien työnhakijoiden määrään ja heidän palvelutarpeisiinsa. Maakunnan on tuettava heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymistä ja tarjottava heille henkilökohtaista tukea ja ohjausta työllistymisen edistämiseksi.

32. Onko monituottajamalliin pohjautuva ratkaisu tarkoituksenmukainen, jotta kasvupalvelu-uudistuksen tavoitteet saavutetaan?

Luku 4 Kasvupalvelujen tuottaminen (21-24 §)

Nimi	Prosentti
kyllä	16,7%
kyllä pääosin	0,0%
ei pääosin	33,3%
ei	0,0%
ei kantaa	50,0%
N	6

33. Mahdollinen sanallinen perustelu

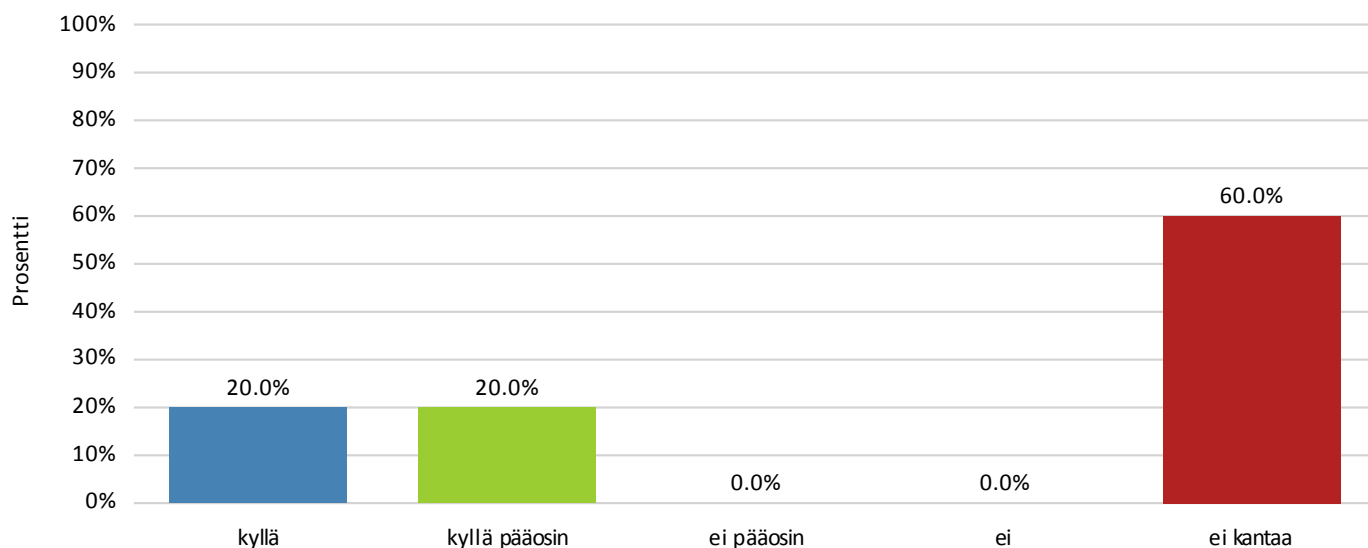
@mmm.fi:

Lakiehdotuksen 25 §:n otsikkoa voisi täsmentää sen suhteen mitä monimuotoisuudella tässä tarkoitetaan esimerkiksi viittaamalla kasvupalveluiden järjestämisen monimuotoisuudesta. Yritysassiakkaiden palveluiden osalta lakiehdotuksessa todetaan, että palveluille ei asetettaisi kiinteää toimipaikkaa koskevia vaatimuksia. MMM katsoo, että tästä huolimatta tulisi huolehtia siitä, että palveluita voidaan yrityksille tarjota maantieteellisesti kattavalla tavalla, jotta tällaiset palvelut eivät keskittyisi vain maakunnan keskuksiin vaan myös maakunnan sisällä olevilla syrjäisimmillä alueilla olisi yritysasiakkaiden palveluita tarjolla.

@stm.fi:

Ratkaisu ei ole aidosti monituottajamalli, koska maakunnan oma tuotanto on rajattu markkinapuutostilanteisiin. Alueet ovat palvelumarkkinoiden suhteen erilaisessa tilanteessa ja siksi niillä tulisi olla vapaus päättää nyt esitettyä joustavammin palvelujen tuottamisesta. Siksi STM esittää, että kasvupalvelujen tuottamiseen sovellettaisiin ensisijassa maakuntalain 8 §:ää. Tuottamisesta voitaisiin säätää myös vastaavalla tavalla kun on säädetty sosiaali- ja terveystalouden tuottamisesta hallituksen esityksessä sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseksi (22 §).

34. Säädetäänkö laissa tarpeeksi selkeästi kasvupalvelun tuottajien velvoitteista (huomioiden myös 35 § Hallintomenettely ja julkisuus)?

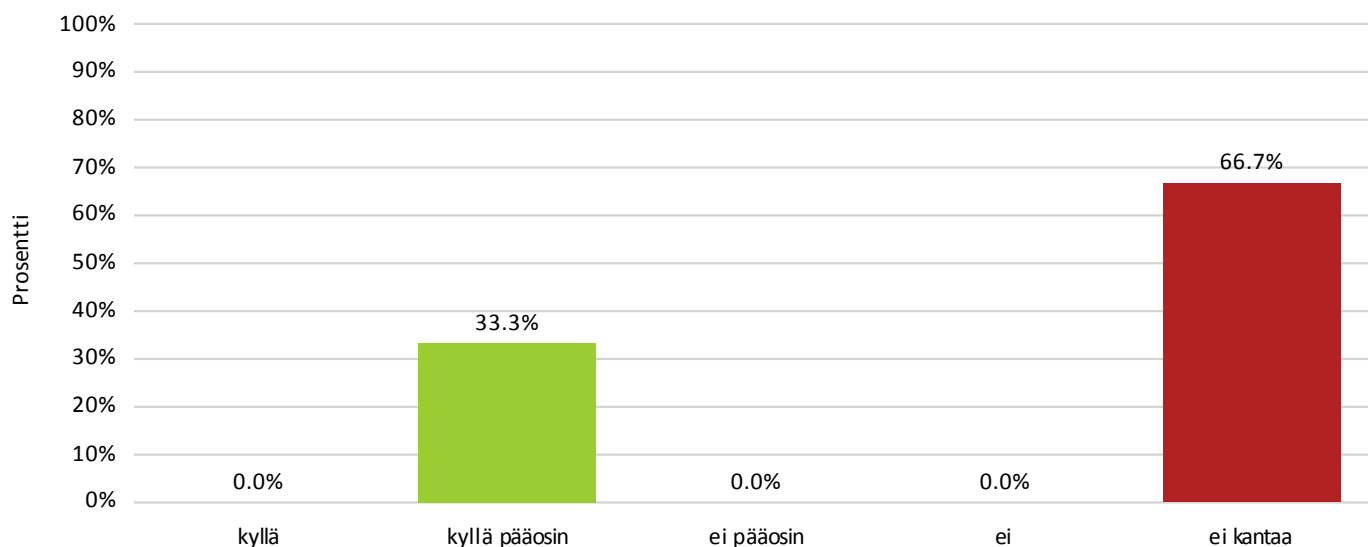
Nimi	Prosentti
kyllä	20,0%
kyllä pääosin	20,0%
ei pääosin	0,0%
ei	0,0%
ei kantaa	60,0%
N	5

35. Mahdollinen sanallinen perustelu

@stm.fi:

Ehdotetun 23 §:n muotoilu on niin avoin, että tosiasiaa velvollisuudet, kohtaa 4 lukuun ottamatta, käyvät todennäköisesti ilmi kulloinkin varsinaisessa hankintamenettelyssä. Tämä voi palveluntuottajienkin näkökulmasta osoittautua haasteelliseksi, jos maakuntien tavat alkavat eriytyä toisistaan palveluiden sisällön osalta. Tämä voi olla haaste suurille palveluntuottajille, jotka toimivat usealla alueella, mutta myös pienille palveluntuottajille, joiden toimintakonsepti ei sovi alueelle, jolla palveluntuottaja sijaitsee, mutta sopisi toiselle alueelle, jolla toimintaa ei vielä ole. Jatkovalmistelussa voitaisiin esittää harkittavaksi vastaavaa muotoilua kuin on HE-luonnoksen 2. lain 3 §:ssä. Vaihtoehtoinen kohta kuvattu kohdassa 27.

36. Mahdollistaako laki riittävällä tavalla asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Nimi	Prosentti
kyllä	0,0%
kyllä pääosin	33,3%
ei pääosin	0,0%
ei	0,0%
ei kantaa	66,7%
N	6

37. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Tietoturvan järjestäminen yksityisen palvelujärjestäjän tarvitessa pääsyä viranomaisten järjestelmiin, erityisesti alle 10 000 euron tuissa (mikäli ei järjestetä palveluseteli-tyyppisesti)?

@stm.fi:

Ehdotus turvaa ensisijassa vaihtoehtoja kasvupalveluiden järjestämisessä. Kyse asiakkaan näkökulmasta on se, löytyykö tarjoajiksi/palveluntuottajiksi tosiasiaassa useita vaihtoehtoisia toimijoita, joista hän voi valita. Tämä selviää vasta sen jälkeen kun järjestämisvastuulliset maakunnat ovat aloittaneet palveluntuottajien hankinnan. Kun lisäksi palveluntuottajaa koskevia vaatimuksia ei ehdotuksessa juurikaan ole ehdotettu säädettäväksi, yksinomaan lakiehdotuksen perusteella mahdollisia palveluntuottajia on vielä haastava mieltää.

Esityksessä tulisi huomioida erityistä tukea tarvitsevien asiakasryhmien (esim. vammaiset henkilöt) ja syrjäseuduilla asuvien mahdollisuudet käyttää valinnanvapautta yhdenvertaisesti muiden kanssa. Nykyisellä kirjauksella valinnanvapaudesta hyötyisivät erityisesti ne, joilla on kykyä ja osaamista vertailla eri palveluntarjoajia ja jotka asuvat alueilla, joissa on runsas palveluntarjonta.

38. Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 4

@minedu.fi:

21 § Kasvupalvelujen tuottajat

Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisten korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja oppilaitosten sekä kunnallisten työpajojen tulee voida toimia kasvupalveluiden tuottajina.

23 § Maakunnallisen kasvupalvelun tuottajan velvollisuudet

Huomioitava, että korkeakouluilla ja oppilaitoksilla on velvollisuus yhdenmukaiseen toimintaan koulutuksen järjestäjinä.

39. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 4

40. Vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 5

@stm.fi:

Laissa ei ehdoteta turvattavaksi henkilöasiakkaan mahdollisuutta asioida henkilökohtaisesti kiinteässä toimipaikassa, vaikka lausuntoversion 25 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi, että tällaista asiointimahdollisuutta ei vaadita yritysasiakkaille. Tästä muotoilusta ei kuitenkaan ole luettavissa, että henkilöasiakkaiden osalta tilanne olisi toinen. Esitetään jatkovalmistelussa harkittavaksi henkilöasiakkaiden tarpeiden yksityiskohtaisempaa huomioimista henkilökohtaisen asioinnin osalta ottaen huomioon vähintäänkin heikommissa asemassa olevat henkilöasiakkaat.

Digitaalisten palvelujen osalta tulisi säätää tarkemmin niiden esteettömyydestä, saavutettavuudesta ja käytettävyydestä esim. aistivammaisten henkilöiden osalta. Maakunnan velvollisuus olisi edistää esteettömyyttä alueilla ja kasvupalveluissa ja varmistaa, että kasvupalvelut tuotetaan kaikkia käyttäjäryhmiä syrjimättömässä muodossa.

@minedu.fi:

On selvennettävä, mitä tarkoittaa s. 129 mainittu työ- ja elinkeinoministeriön käynnistämä tietojärjestelmien lainsäädäntötyö sekä se, miten tämä vaikuttaa lausuttaviin lakiesityksiin.

41. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 5

@stm.fi:

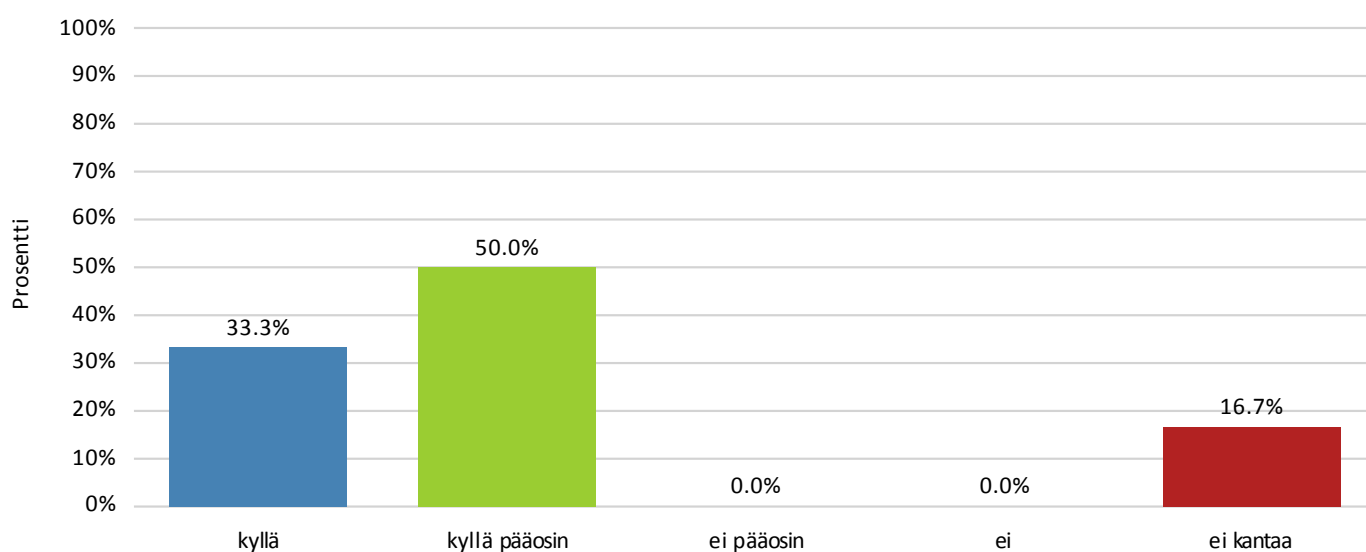
25 § Esitetään seuraavia lisäyksiä:

Säädetään ehdotetussa 25 §:ssä henkilöasiakkaille oikeus asioida henkilökohtaisesti kiinteässä asiointipisteessä.

Lisätään pyrkimys esteettömiin ja saavutettaviin toimintamalleihin kasvupalveluja järjestettäessä.

42. Tukevatko alueiden kehittämisen keskustelut valtakunnallisten ja alueellisten tavoitteiden yhteensovittamista ja alueiden ja valtion yhteistyötä?

Luku 6 Erinäiset säännökset (26-37 §)

Nimi	Prosentti
kyllä	33,3%
kyllä pääosin	50,0%
ei pääosin	0,0%
ei	0,0%
ei kantaa	16,7%
N	6

43. Mahdollinen sanallinen perustelu

@ym.fi:

Ympäristöministeriö pitää hyvänä, että lausunnolla olevassa lakiluonnoksessa valtioneuvoston aluekehittämispäätös muodostaa keskeisen lähtökohdan 32 §:n mukaisille alueiden kehittämisen keskusteluille. Keskustelumenettely tulee kytkeä erityisesti valtioneuvoston aluekehittämispäätökseen ja sen painopisteiden toteuttamiseen sekä alueiden kehittämisen tilannekuvaan ja tarvittaessa muuhun tausta-aineistoon. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että maakuntien kanssa käytävät keskustelut valmistellaan siten, että maakunta valmistelee keskustelukysymykset omista tarpeistaan yhteistyössä muiden aluetoimijoiden kanssa ja toisaalta valtio yhteisesti omansa.

Jatkovalmistelussa ja lain toimeenpanossa on syytä huolehtia alueiden kehittämisen keskustelujen toteuttamisesta lain tarkoittamalla tavalla mahdollisimman tehokkaana ja eri hallinnonalojen osalta alueiden kehittämistä koskeviin tosiasiallisiin keskustelutarpeisiin perustuvana prosessina.

On tärkeää, että keskustelujen sisältö rajautuu yksiselitteisesti alueiden kehittämiseen, koska eri hallinnonaloilla on erityislainsäädäntöön perustuvia lakisääteisiä neuvottelumenettelyjä maakuntien kanssa. Tästä syystä 32 §:n yksityiskohtaisten perustelujen 4. kappaleen tekstikohta ”Pykälässä määritelty toiminnallinen keskustelu...” on syytä muuttaa muotoon ”Pykälässä määritelty alueiden kehittämisen keskustelu...”

@lvm.fi:

Raskaiden ja runsaasti resursseja sitovien neuvottelumenettelyiden välttämiseksi prosessien tulisi olla yhteen sovitettuja ja mahdollisimman sujuvia. Tähän tulisi kiinnittää huomiota valtioneuvostotasolla.

@mmm.fi:

Alueiden kehittäminen on laaja kokonaisuus. TEM:n koordinoiman aluekehittämistä koskevan keskustelun tulee ensisijaisesti keskittyä aluekehittämispäätöksen tai vastaavan laatimiseen sekä tilannekuvan kokoamiseen ja tarkasteluun. Jokaisen ministeriön ensisijaisena vastuuna on huolehtia toimialaansa kuuluvien tehtävien hoidosta ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Siten jokaisen ministeriön on toimialallaan harkittava erikseen, mitkä asiat ovat strategisia ja poikkihallinnollisia ja mitä niistä kannattaa tuoda oman käsittelyprosessin jälkeen tilannekuvakeskusteluun. TEM:n koordinoima foorumi ei poista ministeriöiden vastuita tai korvaa hallinnonalojen omaan informaatio-ohjaukseen liittyviä tarpeita.

Aluekehittämistä koskevasta tilannekuvakeskustelusta ei saa muodostua ”toiminnallisesta neuvottelua”, kuten lakiluonnoksen valmisteluvaiheessa oli esillä.

Lakiehdotuksen 34 §:n 2 momentissa voisi selvyiden vuoksi viitata Euroopan unionin jäsenvaltioon.

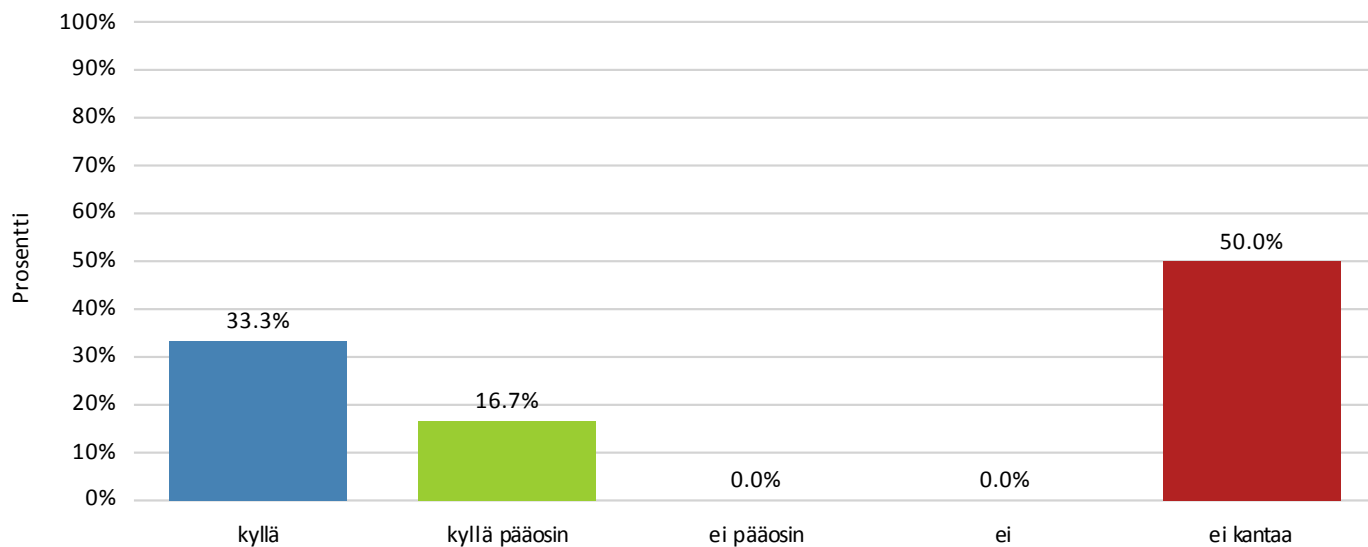
@stm.fi:

Termi ”neuvottelut” olisi keskusteluja parempi vaihtoehto, koska neuvottelulla on yleensä selkeä tavoite, jota keskustelulla ei välttämättä ole. Vuosittainen maakuntien ja valtion välinen neuvottelu voisi olla esitettyä selkeämmin olla osa aluekehittämisen ja kasvupalvelupolitiikan valtakunnallista ohjausmekanismia (ml. valtakunnalliset tavoitteet).

@minedu.fi:

Pykälän perusteluissa todetaan, että vuosittaisten aluekehittämiskeskustelujen tarkoituksena on saada aikaan yhteinen näkemys alueiden kehittämisen tavoitteista ja toimintaedellytyksistä. Perustelutekstissä tulee ottaa huomioon, että ministeriöt vastaavat valtakunnallisesta alueiden kehittämisestä olemassa olevilla ohjaus-työkaluillaan.

44. Ohjaavatko kasvupalvelujen valtakunnalliset tavoitteet riittävästi kasvupalveluiden tuottamista maakunnissa?

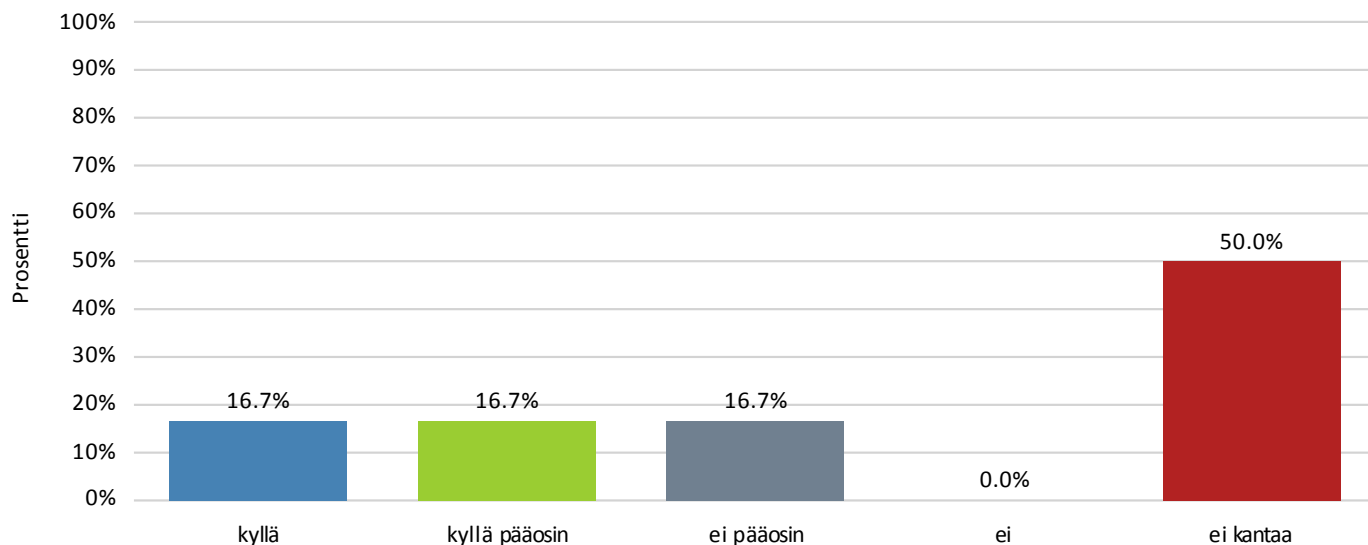
Nimi	Prosentti
kyllä	33,3%
kyllä pääosin	16,7%
ei pääosin	0,0%
ei	0,0%
ei kantaa	50,0%
N	6

45. Mahdollinen sanallinen perustelu

@stm.fi:

Ks. edellinen vastaus.

46. Onko kasvupalvelutoimijoiden ohjaus- ja valvontaroolit tarpeeksi selkeästi kuvattu, kun otetaan huomioon 20 §:n omavalvonta?

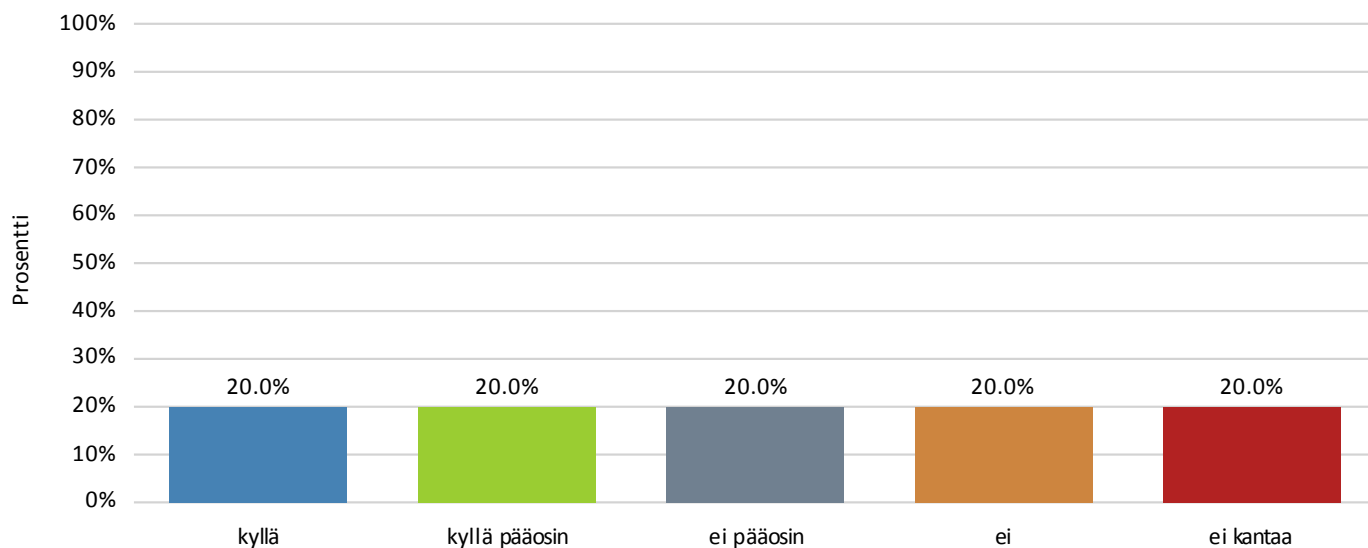
Nimi	Prosentti
kyllä	16,7%
kyllä pääosin	16,7%
ei pääosin	16,7%
ei	0,0%
ei kantaa	50,0%
N	6

47. Mahdollinen sanallinen perustelu

@stm.fi:

Luonnoksen mukainen valvonta koskee ilmeisesti lähinnä palvelujen ja toiminnan muodon valvontaa, sisältö ja tulokset, siinä määrin kuin niitä valvotaan, jäisivät maakunnan osalta omavalvonnan (20 §) varaan.

Kun kyse on julkisen tehtävän hoitamisesta, ja kun maakunnan rahoitus tulee verorahoitteisesti, ehdotetaan harkittavaksi muunkin kuin omavalvonnan järjestämistä myös palvelujen sisällön ja tulosten osalta. Lisäksi, kun valvonnan suorittamisessa on kyse viranomaistoiminnasta, jatkovalmistelussa voitaisiin esittää harkittavaksi että ministeriö ei voisi luovuttaa valvontatehtävää valtuuttamalleen taholle. Jos valvontatehtävä kuitenkin halutaan luovuttaa toiselle toimijalle, voisiko malli olla, että lainkohdassa todettaisiin, että kyse tulee olla toisesta viranomaisesta tai esimerkiksi tilintarkastusyhteisön kaltaisesta toimijasta.

48. Ovatko keskitetysti hoidettavat tehtävät tunnistettu kattavasti?

Nimi	Prosentti
kyllä	20,0%
kyllä pääosin	20,0%
ei pääosin	20,0%
ei	20,0%
ei kantaa	20,0%
N	5

49. Mahdollinen sanallinen perustelu

@stm.fi:

Viitaten kysymyksen 29 kohdalla esiin tuotuun, lausuntoversiosta, sen 26-28 §:stä, ei selkeästi ilmene pykälien tarkoitus määrittää vastuut sellaisista yhteisesti hoidettavista järjestelmistä kuin esimerkiksi toimitila- ja kiinteistö, talous- ja henkilöstö sekä ICT-tehtävistä, jotka ovat tulevassa mallissa vielä nykyistäkin keskeisemmässä osassa palveluntuottajien määrän kasvaessa. Erityisesti huomiota tulisi kiinnittää tietojärjestelmiin, joiden tulee olla rajapinnoiltaan yhteensopivat myös etuuden maksajien (Kela ja työttömyyskassat) tietojärjestelmien kanssa. Jatkovalmistelussa harkittavaksi: vastuun tulisi olla yksiselitteisesti valtakunnallinen tai vähintäänkin maakuntien yhteinen tehtävä ainakin tietojärjestelmähankkeiden osalta.

@minedu.fi:

36 § Keskitetysti hoidettavat palvelut

Perustelutekstissä lukee valtakunnallisten rakennerahastotoimien osalta: Pykälän 1 momentin 1 kohdassa keskitetysti hoidettavaksi määriteltäisiin rakennerahastotoiminnan valtakunnallisten teemojen mukaiset hankkeet, jotka jatkavat toimintaansa ohjelmakauden loppuun palvelun teemojensa mukaista valtakunnallista kehittämistä. Valtakunnallisia kehittämishankkeita on kuudella alueella: Uusimaa, Pohjois-Karjala, Häme (2 hanketta), Pirkanmaa, Varsinais-Suomi ja Keski-Suomi. Seuraavan, 2021 alkavan, ohjelmakauden osalta päätökset tehdään ohjelmakauden valmistelun yhteydessä.

Tätä tekstiä tulee korjata niin, että sana ”hankkeet” muutetaan sanaksi toimet tai kokonaisuudet. Laki ei voi määrätä joidenkin rakennerahastohankkeiden jatkuvuudesta, vaan viranomainen tekee rahoituspäätökset hankkeille perustellusti tietyllä ajanjaksolla. Tekstissä luetellut alueet ja toimet koskevat vain työ- ja elinkeinoministeriön valtakunnallisia hankkeita, vaikka valtakunnallisia hankkeita on myös opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalla. Tekstiä pitää joko korjata niin että mukaan alueluetteloon tulee myös Pohjois-Pohjanmaa tai poistaa luettelo kokonaan. Lisäksi kaikki viittaukset hanke- sanaan tulee poistaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriötä tulee kuulla ennen kuin ministeriön toimialaan kuuluvien valtakunnallisten ESR-toimien yhteistoiminnan järjestämisestä sovitaan, jotta toimialan osaamisesta välittävissä toimitelmissä voidaan varmistua.

50. Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 6

@minedu.fi:

31 § Alueiden kehittämisen ja kasvupalvelujen neuvottelukunta

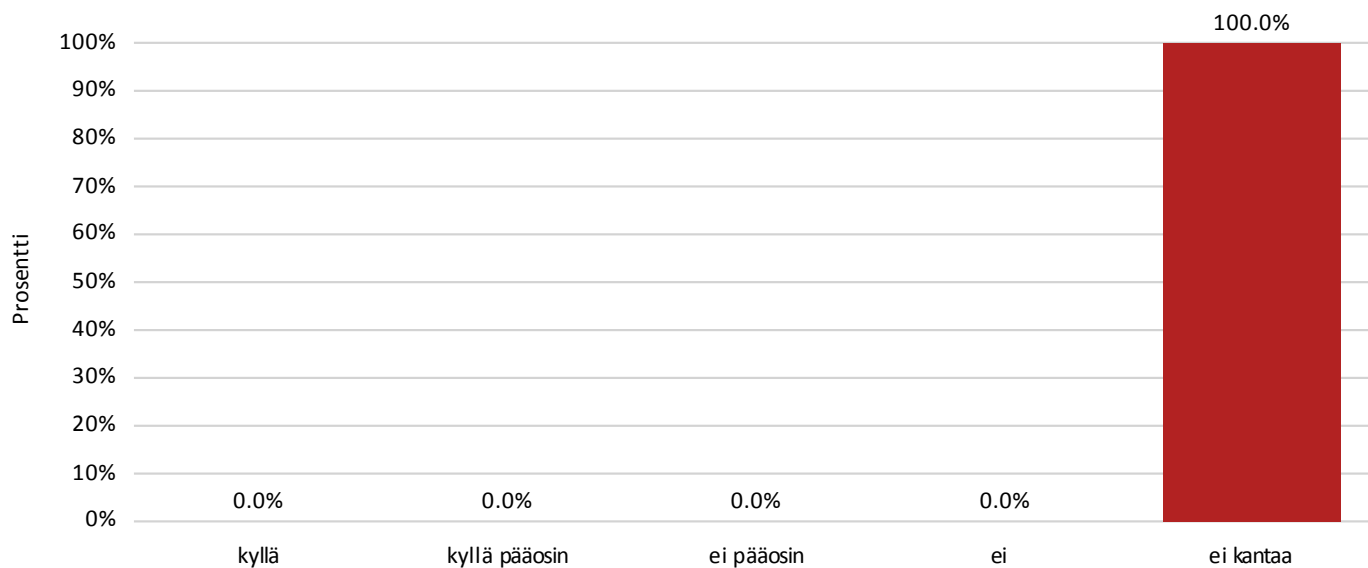
Esitetään poistettavaksi sana ”linjaaminen”. On täsmennettävä s. 131, että neuvottelukunta ei voi linjata asioita, vaan vain sovittaa yhteen. Neuvottelukunta enemmänkin edistäisi ja toisi tiedoksi alueiden kehittämiseen liittyviä uudistuksia kuin käsittelee. Sivulla 131 tulee todeta, että neuvottelukunta seuraa hallituskausiksi sovitun aluekehittämispäätöksen toimeenpanoa ja tästä käsin sovittaa yhteen toimia.

Esitetään täsmennettäväksi neuvottelukunnan tehtävää, jossa käsittelee alueiden kehittämisen uudistuksia. Täsmennettävä mitä käsittelymenettely tarkoittaa, esimerkiksi saa antaa tiedoksi ja keskustelea sekä edistää.

51. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 6

52. Uskotteko, että alueellanne esiintyy kasvupalveluiden osalta markkinapuutetta vuonna 2019?

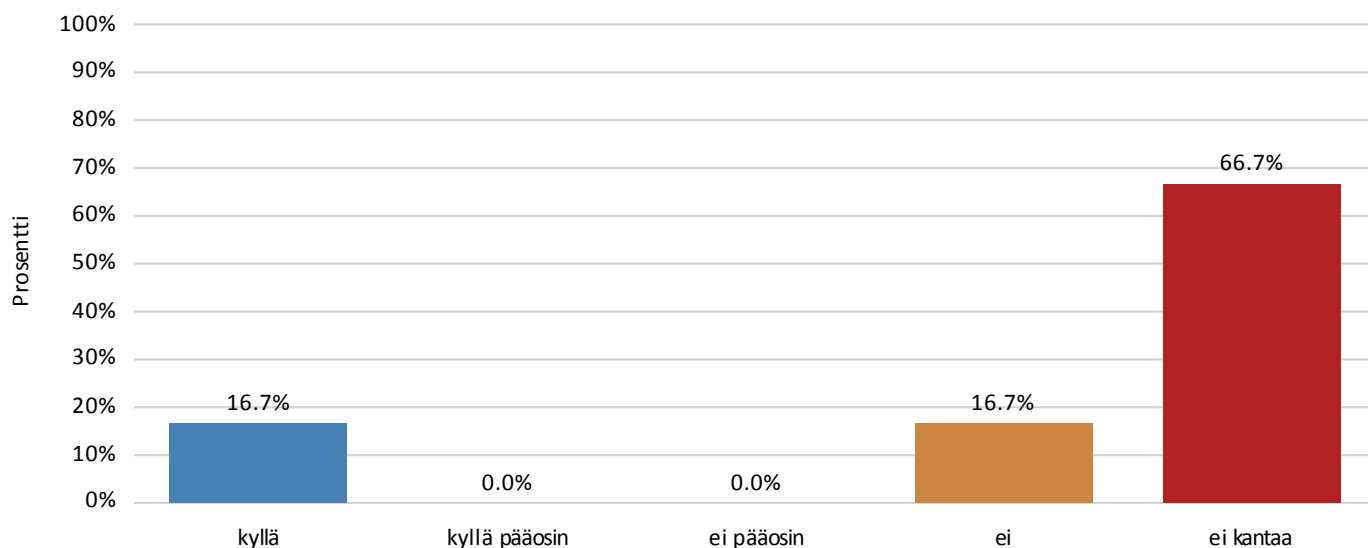
Luku 7 Voimaantulo ja siirtymäsäännökset (38-44 §)

Nimi	Prosentti
kyllä	0,0%
kyllä pääosin	0,0%
ei pääosin	0,0%
ei	0,0%
ei kantaa	100,0%
N	5

53. Mahdollinen sanallinen perustelu

54. Onko markkinapuutteen toteaminen kuvattu riittävällä tavalla lakiesityksessä?

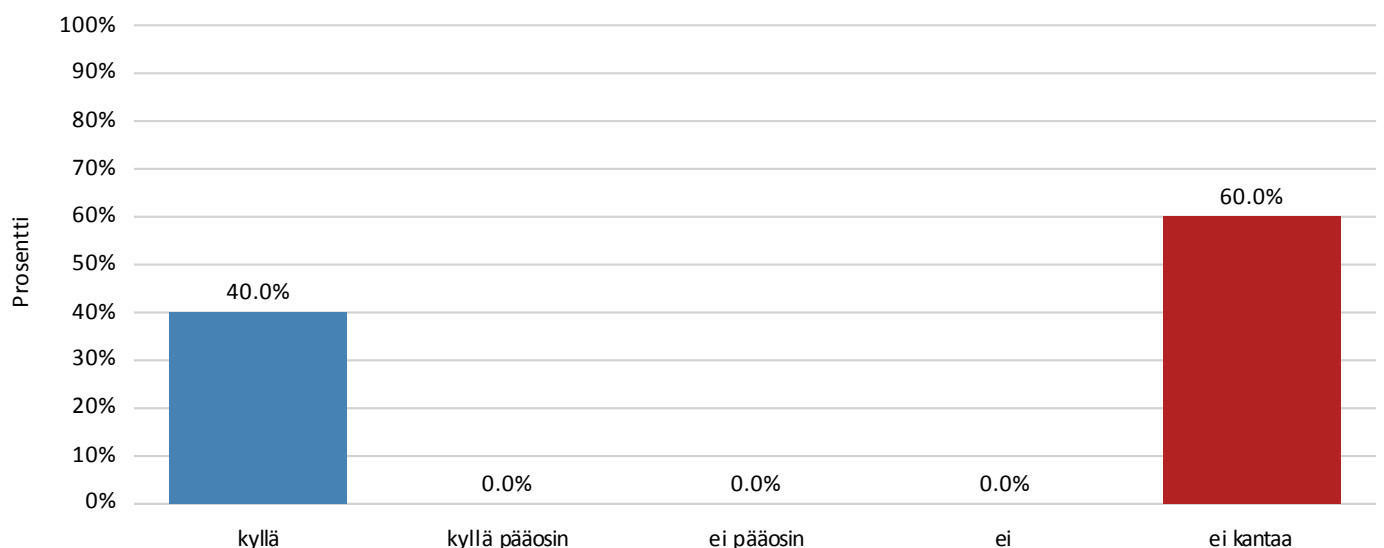
Nimi	Prosentti
kyllä	16,7%
kyllä pääosin	0,0%
ei pääosin	0,0%
ei	16,7%
ei kantaa	66,7%
N	6

55. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Markkinapuutteen määrittely jää melko pitkälle jokaisen maakunnan määriteltäväksi. Minimikriteerit tulisi tarjota lakiehdotuksessa.

56. Onko uudistuksessa otettu riittävästi huomioon henkilöstön asema?

Nimi	Prosentti
kyllä	40,0%
kyllä pääosin	0,0%
ei pääosin	0,0%
ei	0,0%
ei kantaa	60,0%
N	5

57. Mahdollinen sanallinen perustelu

@mmm.fi:

Osittain. Esityksen henkilöstövaikutukset ovat merkittävät. Julkisella sektorilla näissä tehtävissä työskentelevien määrä vähenee dramaattisesti, eivätkä markkinat käyttäne kaikkea henkilöresurssia. Siten työllisyys todennäköisesti heikkene näissä tehtävissä.

58. Muut vapaamuotoiset huomiot lakiehdotuksen lukuun 7

@minedu.fi:

40 § Euroopan unionin rakennerahastotehtäviä koskevat siirtymäsäännökset ja

41 § Vireillä olevia asioita koskevat siirtymäsäännökset

Maakunnan on varmistettava hankevalvojen ja päätösten tekijöiden opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan osaaminen. Eri toimialojen osaamisesta huolehtiminen tulisi sisällyttää perustelutekstiin.

48 § Järjestämisvastuun siirtymistä edeltävät täytäntöönpanotoimet

Maakunnan on varmistettava hankevalvojen ja päätösten tekijöiden opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan osaaminen. Eri toimialojen osaamisesta huolehtiminen tulisi sisällyttää perustelutekstiin.

59. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset lakiehdotuksen lukuun 7

@lvm.fi:

Lakiehdotuksen 39 §:ssä ehdotetaan kumottavaksi laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista. Kuten perusteluissa todetaan, kyseisen lain kumoaminen tulee sovittaa yhteen muiden maakuntauudistuksen yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista siirtyviä tehtäviä koskevien lakien voimaantulon kanssa.

Lakiehdotuksen 41 §:n 1 momentin vireillä olevien asioiden siirtymistä koskeva säännös tulisi tarkentaa ottaen huomioon, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten siirrettävistä tehtävistä säädetään myös erillislainsäädännöllä.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on liikennetehtävien järjestämiseksi vireillä maantielakia, yksityistielakia ja liikenteen palveluista annettavaa lakia koskevat uudistukset.

48 §:n 2 momentti vaikuttaisi olevan perustelutekstiä, eikä lakiin kuuluvaa.

60. Vapaamuotoiset huomiot 2. lakiehdotukseen

@ym.fi:

Lakiluonnoksen 1 §:n perustelujen mukaan ”Uudenmaan kuntien ja maakunnan voimavarojen yhteensovittaminen koskee kuntien elinvoimatehtäviä ja kuntayhtymän kasvupalveluiden järjestämistehtävää. Kuntien elinvoimatehtävillä tarkoitetaan kuntien osittain ei-lakisääteisiä toimenpiteitä eri sektoreilla. Elinvoimatehtäviin voivat kuulua elinkeinopolitiikan, ammatillisen ja muu koulutuksen, korkeakouluyhteistyön, turvallisuustyön, alueiden käytön ja infrastruktuurin tehtäviä sekä asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, osallisuuden ja lähidemokratian edistämistä. Elinvoimatehtävien tavoitteet ovat samansuuntaisiin kasvupalveluiden tavoitteiden kanssa. Elinvoimapalvelut voivat olla myös samanlaisia palveluja kuin maakuntien kasvupalvelut.”

Perusteluissa elinvoimatehtäviin on sisällytetty kuntien alueidenkäytön tehtävät ja todetaan muun muassa, että elinvoimatehtävien tavoitteet ovat samansuuntaisia kasvupalvelujen tavoitteiden kanssa. Kuntien alueidenkäytön tehtävistä säädetään maankäyttö- ja rakennuslailla, joka sisältää alueidenkäytön suunnittelun yleiset tavoitteet sekä kuntakaavoitusta koskevat muut säännökset. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kuntakaavoitus kuuluu jokaisen kunnan omaan toimivaltaan ja kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Kuntien alueidenkäytön tehtävien sisällyttäminen lakiluonnoksen 1 §:n perusteluissa esitetyllä tavalla kuntien elinvoimatehtäviin antaa virheellisen käsityksen siitä, että kuntien alueidenkäytön tehtävät siirtyisivät osana kuntien elinvoimatehtäviä perustettavaan kuntayhtymään tai että tehtävät olisivat kunnille vapaaehtoisia.

@stm.fi:

Lakiehdotos sisältää tarkkarajaisemmat määräykset kuntayhtymän tehtävistä maakunnan tehtäviin verrattuna (1 laki). Valittu tekniikka on työttömyysturvatehtävien ja työvoimapalvelutehtävien hoitamisen kannalta selkeämpi kuin lakiehdotuksessa 1 valitun mallin mukainen määrittely.

@minedu.fi:

Esityksen mukaan näyttäisi olevan mahdollista, että tässä erillislaki-esityksessä tarkoitettu Uudenmaan kasvupalveluista vastaava kuntayhtymä voisi periaatteessa hakea opetus- ja kulttuuriministeriöltä ammatillisen koulutuksen järjestämislupaa. Mikäli lupa myönnettäisiin, voi ongelmaksi nousta kuntayhtymän asema työvoimakoulutuksen järjestäjänä ja tuottajana.

61. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset 2. lakiehdotukseen

@ym.fi:

Ympäristöministeriö pitää erittäin tärkeänä, että kuntien alueidenkäytön tehtäviä ei lain perusteluissa esitetyllä tavalla määritellä kuuluvaksi kuntien elinvoimatehtäviin, jotka siirtyvät kasvupalvelujen ohella perustettavan kuntayhtymän tehtäväksi. Tästä syystä ympäristöministeriö esittää alueidenkäytön tehtävien poistamista lakiluonnoksen 1 §:n perusteluista.

62. Mitä muuta haluatte sanoa esitysluonnoksesta?

@lvm.fi:

Esitys on hyvin laadittu ja selkeä.

@defmin.fi:

Esityksellä ei ole lain soveltamisala huomioon ottaen välittömiä vaikutuksia puolustushallintoon. Huomiota kiinnitetään kuitenkin organisaatiomuutoksiin ja niiden vaikutuksiin viranomaisyhteistyöhön. Esityksen kohdassa 4.2 (Vaikutukset viranomaisten toimintaan) todetaan, että nykyiset ELY -keskukset, TE -toimistot sekä kehittämis- ja hallintokeskus KEHA lakkautetaan ja pääosa niiden nykyisistä elinkeinopolitiikan ja työllisyyden hoidon tehtävistä siirtyy uusien maakuntien järjestämisvastuulle. Joitakin TEM:n hallinnonalan tehtäviä siirtyy maakuntauudistuksen myötä Tekesille ja perustettavalle uudelle lupa-, ohjaus - ja valvontavirastolle. Uudistuksessa perustetaan 18 maakuntaa, jonne nykyisten ELY -keskusten ja TE -toimistojen tehtävät siirretään.

Puolustusvoimien sisäisen määräyksen (Puolustusvoimien hallintonormi) mukaisesti puolustushaaraesikunnat ja pääesikunnan alaiset sotilaslaitokset vastaavat siviiliviranomaisten aluehallintotason kanssa tehtävästä viranomaisyhteistyöstä. Ne vastaavat vi-ranomaisyhteistyöstä valtionhallinnon aluehallintoviranomaisten (aluehallintovirastot (AVI), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY) sekä Ahvenanmaan valtionvirasto) sekä vastaavien alueellisten toimijoiden kanssa kuten sairaanhoitopiirit, sosiaali- ja terveydenhuoltoalueet (SOTE) ja sairaanhoidon erityisvastuualueet (ERVA).

Viranomaisyhteistyön yhteistoiminta-aluejako, vastuut ja tehtävät ovat samat kaikissa valmiustiloissa. Puolustusvoimien yhteistoiminta-aluejako pysyy samana huolimatta mahdollisista muiden viranomaisten organisaatioissa ja/tai hallintorakenteissa tapahtuvista muutoksista. Yhteistoiminta-aluejaossa, vastuullisissa organisaatioissa ja/tai tehtävissä tapahtuvat muutokset kirjataan tapauskohtaisesti yhteistoiminta-asiakirjoihin.

Muutokset organisaatioissa luovat näin ollen päivitystarpeen puolustusvoimien hallintonormiin ja eri tasojen yhteistoiminta-asiakirjoihin.

Lopuksi todetaan, että varautumis- ja valmiusasiat on otettu huomioon maakuntauudistuksessa ja niitä koskevia säännöksiä on valmistellut sisäministeriön kansliapäällikön Päivi Nergin johtama valmisteluryhmä. Säännökset tultaneen sisällyttämään maakuntalakiin ja Valtion lupa- ja valvontavirastoa koskevaan lakiin.

@mmm.fi:

Esityksen yleisperustelujen kappaleessa 2.1.2 kuvataan ELY-keskusten nykyisiä tehtäviä. Sivuilla 18–19 kuvataan ELY-keskusten alueellisesti keskitettyjä tehtäviä. Kuvauksesta puuttuu kalatalouden tehtävien keskittäminen. Vaikka kalataloustehtävät eivät kuulu lakiesitysten piiriin, kalataloustehtävien keskittäminen olisi informatiivisuuden vuoksi aiheellista lisätä esimerkiksi rakennerrahastoasioista vastaavista ELY-keskuksista selostavan kappaleen jälkeen seuraavasti:

Vastaavasti vuoden 2015 alusta muodostettiin kolme kalatalousasioista vastaavaa ELY-keskusta, jotka ovat Varsinais-Suomen, Pohjois-Savon ja Lapin ELY-keskukset. Ne ovat hoitaneet mm. Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tukipäätökset sekä muita kalataloustehtäviä niin sanottujen rannikon, Järvi-Suomen ja Pohjois-Suomen ELY-keskusten alueilla.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tarkoituksenmukaisena ja perusteltuna sitä, että Uudenmaan kasvupalveluiden rahoitus järjestettäisiin lakiehdotuksen alueiden kehittämisen ja kasvupalveluiden rahoittamisesta 12 §:n mukaisesti korvamerkittynä, jos palvelut päädytään järjestämään ehdotetulla tavalla. Kuitenkin, jos yleiskatteellisen maakuntarahoituksen periaatteista tehdään poikkeus Uudenmaan kasvupalveluiden rahoituksen suhteen, tulisi vastaavaa menettelyä voida soveltaa myös muissa perustelluissa erityistapauksissa. Tällaisia erityistapauksia ovat erityisesti suoraan tietyn maakunnan hoidettaviksi säädetty viranomaistehtävät, joita maakunta hoitaisi valtakunnallisen edun eikä maakunnan omien erityispiirteiden näkökulmasta. Maa- ja metsätalousministeriön toimialalla tällaisia tehtäviä ovat patoturvallisuusviranomaisen tehtävät, jotka Kainuun maakunta hoitaisi valtakunnallisesti, sekä Varsinais-Suomen maakuntaan keskitettävä EU-kalastuksenvallonta.
